

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. »stadshuset»; sessionstid: i regel varje onsdag.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Närmaste inseeendet över byggnadsverksamheten i staden utövas från år 1875 av *Stockholms stads byggnadsnämnd*.

Enligt k. byggnadsstadgan den 30 juni 1947, som trädde i kraft den 1 januari 1948, skall byggnadsnämnden övervaka efterlevnaden av byggnadslagen, byggnadsstadgan, stadens byggnadsordning och övriga i staden gällande författningar angående stadens byggnadsväsen samt fullgöra vad enligt berörda författningar ankommer på nämnden, ävensom i övrigt handhåva de uppgifter som i laga ordning överlämnas åt nämnden.

Nämnden skall enligt byggnadsstadgan bestå av fem ledamöter jämte fem suppleanter, av vilka magistraten utser en ledamot och en suppleant samt stadsfullmäktige de övriga. Valet sker för en tid av fyra år. Innevarande period omfattar åren 1947—1950. Nämnden väljer inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder.

Alltsedan år 1875, då nämnden började sin verksamhet, utgå, jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 december 1874, arvoden till nämndens ledamöter. Å dessa arvoden utgå icke rörliga tillägg.

Det åligger nämnden bl. a. att med uppmärksamhet följa byggnadsverksamheten och den allmänna utvecklingen i staden och dess omgivning samt låta verkställa erforderliga utredningar rörande de förhållanden, som äro av betydelse för en ändamålsenlig planläggning av stadens område; att ombesörja upprättande eller ändring av generalplan¹⁾; att tillse att stadsplan i mån av behov upprättas och att åtgärder vidtagas för att erforderliga ändringar i gällande stadsplan må komma till stånd; att uppgöra byggnadsordning samt, då anledning förekommer, upptaga fråga om ändring därav; att handlägga frågor om tomtindeling eller ändring därav; att öva noggrann tillsyn över byggandet; att övervaka efterlevnaden av gällande nybyggnadsförbud; samt att i allmänhet söka främja en för staden gämlig utveckling av dess bebyggande och för detta ändamål hos vederbörande myndigheter

väcka de förslag och göra de framställningar, som finnas nödiga. Nämnden har sålunda att meddela byggnadslov för till-, på- eller ombyggnad, ändring som berör byggnads konstruktion eller lokalers storlek och anordning, användning av byggnad eller del därav till väsentligt annat ändamål än det, vartill den förut varit använd eller som finnes angivet å fastställd ritning, fastighets inhägnande, rivning av byggnad m. m. För vissa allmänna, kronan tillhöriga byggnader erfordras dock icke byggnadslov, men nämnden skall beredas tillfälle att yttra sig även beträffande sådan byggnad. Till nämndens handläggning höra vidare frågor rörande vissa hissar och skyltar.

Nämnden äger meddela föreläggande om borttagande eller ändring av byggnad eller viddtagande av annan åtgärd samt fastställa vite för underlåtenhet att ställa sig föreläggandet till efterrättelse ävensom föreskriva åtgärds viddtagande vid äventyr, att densamma i händelse av tredska verkställas genom nämndens försorg på den tredskandes bekostnad.

Genom nämndens försorg skall upprättas karta över staden, upptagande de särskilda tomterna och stadsägorna med därå befintliga byggnader. Å kartan skall varje nybyggnad, som ej är att anse såsom tillfällig, till sina gränser utmärkas så snart ske kan efter byggnadens uppförande. När byggnad rivits eller nedbrunnit, skall kartan ändras i enlighet därmed.

Till sitt biträde skall nämnden hava stadsarkitekt. Denne skall vara tillstades vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att, där han det begär, få sin mening antecknad till protokollet. Vad nu sagts gäller även i stadens tjänst anställd stadsingenjör, mättningsman, förrättningsman för tomtmätning eller avstyckning eller annan tjänsteman, vilken det åligger att till föredragning hos nämnden bereda inkommande ärende, såvitt angår ärende, som berör hans verksamhet.

För tillsynen över hissar har nämnden till sitt biträde särskilda av nämnden förordnade hissbesiktningssmän (se sid. 152).

Författningar m. m. Byggnadslag 30 juni 1947. K. byggnadsstadga 30 juni 1947. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. 18 aug. 1937 och 7 maj 1942 (Kfh 1946: sid. 716).¹⁾ Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Å. Å. s. kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad k. ordningsstadgan

¹⁾ Utredning rörande generalplan för Stockholm har enligt beslut av SF tidigare organisations inom stadsplanekontoret (se sid. 157).

¹⁾ Ny byggnadsordning skall utarbetas.

för rikets städer innehåller, med ändr. §§ 14, 14 a (Kf 1946: sid. 280). Instruktion för hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer, antagen av nämnden 19 jan. 1910 (Kf 1910: nr 6). Taxa å avgifter för hos byggnadsnämnden begärda byggnadslov, besiktningar m. m., fastställd av OÅ 30 nov. 1935 (Kf 1935: nr 50). Taxa å avgifter för erhållande av hos byggnadsnämnden rekviderade kopior av ritningar, fastställd av k. m:t 21 maj 1920 (Kf 1920: nr 82).

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 1,682,553 kr.; inkomster: driftbudgeten 625,500 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter (för tiden t. o. m. år 1950).

Ordförande

(arvode 3,600 kr. utan rörligt tillägg).

Styrman, G. A., verkst. direktör, stadsfullm. (som led. utsedd av stadsfullm.).

Vice ordförande

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Bång, O. G. M., rådman (som led. utsedd av magistraten).

Övriga ledamöter

(arvode 2,500 kr. utan rörligt tillägg).

Adamsson, H., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

En vakant (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Behm, E. O. L., advokat (utsedd av stadsfullm.).

Hjerne, K. G., färghandlare (utsedd av stadsfullm.).

Johannesson, E. G. V., direktör (utsedd av stadsfullm.).

Olsson, Knut M. G., redaktör, stadsfullm:s 2:e vice ordf. (utsedd av stadsfullm.).

Wiesel, P. T., rådman (utsedd av magistraten).

Sekreterare (23).

Evæus, H. V.; mottagningstid: 9—11 (utom onsdagar).

Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.

Styrman, G. A.; **Adamsson**, H.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för någon av de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna såsom ersättare inkallas: för ordföranden suppleanterna hrr Behm och Hjerne i nämnd ordning samt därefter suppleanterna hrr Johannesson och Olsson i angiven ordning samt för övriga ledamöter hrr Adamsson, Ek och ytterligare en ledamot suppleanterna hrr Johannesson och Olsson i nämnd ordning samt därefter suppleanterna hrr Behm och Hjerne i nämnd ordning.

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 127).

Byggnadsnämndens namnberedning.

Byggnadsnämnden beslöt år 1920 uppdraga åt en särskild beredning att uppgöra och till nämnden avgiva förslag till namn å nya gator, allmänna platser och kvarter. Förutom de av byggnadsnämnden utsedda ledamöterna ingår i namnberedningen även en representant för skönhetsrådet. Den 13 mars 1948 beslöt byggnadsnämnden att mandattiden för ledamöterna i beredningen skulle fr. o. m. år 1949 omfatta fyra år.

Ledamöter.

***Ahnlund**, N. G., professor; ***Böethius**, S. B., riksarkivarie; ***Ek**, V. E., sekreterare, stadsfullm., ordf.; ***Langenfelt**, P. G. L. M., lektor; ***Långström**, C. R., fastighetsregisterförare; ***Rosenbaum**, L., stadsingenjör; ***Wessén**, E. G. A., professor; ***Wetterling**, G. M. W., stadsarkitekt; ***Selling**, C. G. A., stadsantikvarie (utsedd av skönhetsrådet).

Sekreterare (1,130 kr.).

Schück, A. H., docent.

Registrator (480 kr.).

Rasmusson, F. R. F., registrator vid fastighetsregisterkontoret.

Byggnadsnämndens expedition.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Expeditionen chef är sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser, att avgiva utlåtanden samt att inför nämnden föredraga ärenden angående tjänstespörsmål m. m.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 116,938 kr.; inkomster: driftbudgeten 25,200 kr.

Sekreterare (23).

Evæus, H. V. (se ovan).

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *kontorsbiträde* (5).

Förste expeditionsvakt (8).

Kelén, N. J. V.

En *expeditionsvakt* (6).

Stadsarkitektkontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsarkitektkontorets chef är stadsarkitekten, vilken bl. a. har att jämte vice stads-

BN

arkitekten, byråarkitekten, övriga arkitekter samt överingenjören bereda och inför nämnden förordra till nämndens verksamhetsområde hörande ärenden. Stadsarkitekten åligger i huvudsak att avgiva yttranden över till nämnden från andra myndigheter remitterade ärenden, att granska förslag till stadsplaner, att framlägga förslag till erforderliga ändringar av byggnadsförfattningarna, att handlägga inkomna ansökningar om tillstånd till nybyggnader m. m. samt att besiktiga och godkänna avslutade byggnadsföretag. Stadsarkitekten och överingenjören äga, enligt särskilt uppdrag, i byggnadsnämndens ställe besluta bifall till ansökningar av ringa vikt eller av uteslutande teknisk art. Vice stadsarkitekten biträder stadsarkitekten med förekommande göromål och är stadsarkitektens ställföreträdare. Byråarkitekten och arkitekterna handlägga ansökningar rörande ändringsarbeten ävensom nybyggnadsärenden i förtörerna samt ärenden rörande skyltar. Överingenjören handhar med biträde av byråingenjören och byggnadsinspektörerna den tekniska kontrollen av byggnadsföretagen genom konstruktionsgranskning och förrättande av besiktningar, som avse utronande av byggnaders eller byggnadskonstruktioners säkerhet, verkställer utredning av byggnadstekniska spörsmål m. m. Byggnadsinspektörerna utöva den löpande kontrollen å byggnadsplatserna. Dessutom biträdes stadsarkitektkontoret av en planteringsinspektör i frågor rörande förgårdars och innergårdars anordnande och plantering samt av en färgkonsulent i frågor rörande färgsättning å byggnader m. m.

Å stadsarkitektkontoret ombesörjes inkomna handlingars registrering. Avgifter för byggnadslov, protokollslösen m. m. uträknas och uppbäras, varjämte å kontoret verkställas de förberedande utredningar, som erfordras i samband med byggnadslovs meddelande.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 481,485 kr.; inkomster: driftbudgeten 248,300 kr.

Stadsarkitekt (D).

Wetterling, G. M. W. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1951); t. »stadshuset»; mottagningstid: 14—16 (utom lördagar).

Vice stadsarkitekt (XXV).

Oelrich, N. E.; t. »stadshuset»; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Byråarkitekt (22).

Danielsson, P. E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Arkitekt (20).

Leffler, E.; mottagningstid: 14—16 (lördagar 13—14).

Arkitekt (XVIII).

Vakant.

Dessutom extra arkitekter.

Planteringsinspektör (4,800 kr.).

Schuwert, K. G. E.

Färgkonsulent (4,800 kr.).

Aijmer, L. A. T.

Överingenjör (26).

Chatillon-Winbergh, G.; mottagningstid: 13—15 (utom fredagar), lördagar 13—14.

Byråingenjör (22).

Vakant, tf. Dahlberg, G. A.

Byggnadsinspektörer (20).

Dahlberg, G. A., tjl. (se ovan); Kumlien, C. G. V.; Grange, A. D.; Rustan, A. L.

Byggnadsinspektörer (XX).

Jansson, B. C.; Krook, C. G.

Byggnadsinspektör (e. 20).

Schubert, B. L.

Byggnadsinspektörer

(tillfälliga)
(6,000 kr.).

Sandström, T. K. E.; Bergqvist, A. T.

Registrator (4,404 kr.).

Fransén, R.

Kontorsskrivare (9).

Vakant, tf. Adding, f. Östergren, Brita.

En tf. extra kontorist, ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett extra första kontorsbiträde (3,552 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,640 kr.), ett tf. extra kontorsbiträde.

Första ritbiträde (å arkivet) (9).

Myrberg, Britta M. K.

Ett ritbiträde (7), ett e. o. ritbiträde (VII), en expeditiönsvakt (6).

Hissbesiktningsmän.

Enligt k. kung. den 25 augusti 1947 om ändrad lydelse av vissa delar av kungörelsen den 3 november 1939 angående anordnande och begagnande samt tillsyn av vissa hissar skall tillsynen över anordning, beskaffenhet och begagnande

nande av hiss i stad, med undantag för statsverkets byggnader, åligga vederbörande byggnadsnämnd samt i övrigt länsstyrelse (tillsynsmyndighet). Kostnaderna för tillsyn av hiss skola gäldas av hissens ägare enligt grunder, som för Stockholm bestämmas av överståthållarämbetet. Byggnadsnämnden meddelade den 17 december 1947 förordnande för nedanstående personer att vara hissbesiktningsmän.

Författningar. ÖÅ:s kung. 21 mars 1910 med instruktion för de [inspektörer], som ÖÅ utser för tillsyn och besiktning av hissar (Kf 1910: nr 26). ÖÅ:s taxa 20 dec. 1939 å ersättning åt av ÖÅ anlitate hissbesiktningsmän, med ändr. 8 mars 1943. K. kung. 3 nov. 1939 ang. anordnande och begagnande samt tillsyn av vissa hissar med ändr.

Hissbesiktningsmän.

Steenmark, K. M. A., civilingenjör (för östra distriktet: Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Wrøthagen, E., ingenjör (för norra distriktet: Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus och Johannes förs. samt förutv. Hötorgsrotan av Klara förs.).

Nilsson, K. O. Hj., civilingenjör (för västra distriktet: Jakobs, Kungsholms, S:t Görans och Bromma förs.).

Thoræus, E. S., civilingenjör (för södra distriktet: Storkyrkans, Katarina, Sofia, Maria Magdalena, Högalids, Brännkyrka och Enskede förs. samt förutv. Klara kyrkorote).

Stadsingenjörskontoret.

Stadshuset, 3 tr., K.; t. >stadshuset>; expeditionstid: 9,30—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30).

Stadsingenjörskontoret åligger att i allighet med fastställd instruktion och gällande författningar rörande stadens fastighetsbildning, mättningsväsende och bebyggande verkställa tomt-, mättnings- och avstyckningsförrättningar samt utarbета förslag till tomtindelningar, utfärda karta för nybyggnad, verkställa utstakning och kontroll av nybyggnader i såväl höjd- som planläge, gatustakningar samt att utföra de arbeten i övrigt, som ankomma på mättningsman i stad. Vidare åligger det kontoret att omhändervä stadens kartverk, därvid kontoret skall utföra de arbeten, som ligga till grund för upprättande av bladindelade kartverk och kartor för fastighetsbildning, stadsplaner, redovisning av olika slags ledningar samt sådan karta som avses i 2 kap. 7 § byggnadsstadgan, att vidmakthålla, komplettera och i erforderlig utsträckning utvidga de över staden upprättade triangeln-, polygon- och avrättningsnät, att tillhandagå stadens myndigheter med upplysningar, utfärdande av kartkopior m. m. dylikt, att avgiva infordrade yttranden angående stadsplane-, tomtindelings- och

byggnadsärenden samt att till överståthållarämbetet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer.

Alla mätningar, vare sig de utföras för fastighetsbildningen eller för kartverket, äro numera anslutna till stadens triangelnät, vilket upprättades under åren 1907—1911 av den för detta ändamål inrättade dåvarande triangelmättningsnämnden.

Kontorets ingenjörer skola hava den i § 15 instruktionen för stadens stadsingenjörskontor stadgade kompetensen.

Stadsområdet har med avseende å fastighetsbildningen uppdelats i särskilda mättningsdistrikt, vart och ett med en mättningsman såsom föreståndare och med åliggande för honom att företredesvis inom distriktet verkställa förekommande fastighetsbildningsförrättningar och därmed sammanhörande arbeten.

Författningar. Instruktion för stadsingenjörskontoret, fastställd av byggnadsnämnden 22 dec. 1943 (Kf 1943: nr 71). Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, med ändr. Byggnadslag 30 juni 1947. K. byggnadsstadga 30 juni 1947. Byggnadsordningen för Stockholms stad 14 nov. 1934, med ändr. K. förordn. 17 dec. 1920 ang. sättet för utförande av vissa mättningsarbeten m. m. (mättningsförrättning), med ändr. K. kung. 26 juni 1936 med vissa föreskrifter om mättningsväsendet och fastighetsregisterväsendet i rikets städer, med ändr. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm, fastställd av k. mt 13 dec. 1935. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm å arvode för förrättning och åtgärd rörande byggnads höjd-läge, fastställd av ÖÅ 28 nov. 1935, med ändr.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 1,084,130 kr.; inkomster: driftbudgeten 352,000 kr.

Stadsingenjör (C).

Rosenbaum, L. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1953); mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (24).

Hanzon, N.

Byråingenjör (22).

Björkman, C. E. E.

Mättningsmän och föreståndare för mättningsdistrikt (22).

Holmberg, S. H. (1:a distr.); **Jacobson, B. R. E.** (2:a distr.); **Lennerheim, E. J. I. (M.)** (3:e distr.).

Ingenjörer (20).

Stangenberg, G. M. J. J.; Pontin, H.

Biträdande ingenjör och arkivarie (18).

Segerström, S. T. M.

BN

Biträdande ingenjörer (18).

Ahnskog, K. F. N.; Hammarsten, T.

Biträdande ingenjörer (XVIII).

Hedlund, N.; Höök, A. E. I.; Meisters, P.-A.

Underingenjör (17).

Holm, E. F.

Underingenjör (e. 17).

Kriström, S. O.

Tekniskt biträde (15).

Strömberg, S. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Casparsson, f. Berglund, Inga S.; Heggby, f. Johansson, Greta S.

Sex *mättningsförmän* (11), två *e. o. mättningsförmän* (XI), tre *första ritbiträden* (9), en *kontorist* (8), ett *första kontorsbiträde* (7), sexton *ritbiträden* (7), nio *e. o. ritbiträden* (VII), en *förste expeditivsvakt* (8), en *e. o. expeditivsvakt* (VI), ett *e. o. kontorsbiträde* (V); dessutom en *extra kontorist*, *extra kontors- och ritbiträden*, tretton *mättningsbiträden* (9), sex *e. o. mättningsbiträden* (IX) samt sju *extra mättningsbiträden*.

Stockholms stads stadsplanenämnd.

Stadsplanenämnden.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel andra
och fjärde onsdagen i varje månad
kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom ti-
digare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 6 december 1920
att fr. o. m. år 1921 ersätta den förutvarande
stadsplanekommissionen med *Stockholms stads*
stadsplanenämnd.

Stadsplanenämnden har till uppgift att, efter
uppdrag av byggnadsnämnden eller då sådant
eljest med hänsyn till byggnadsverksamhetens
utveckling och bostadsbehovet visar sig erforder-
ligt, uppgöra förslag till nya eller ändrade stads-
planer och planer för trafikleder jämval utom
stadsplan ävensom att i övrigt handlägga de
frågor rörande stadens stadsplane- och trafikvä-
sen, som av stadskollegiet till nämnden hän-
skjutas.

Nämnden består av, förutom ordförande,
som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden,
åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta supplean-
ter för nämndens ledamöter väljas av stadsfull-
mäktige för två år i sänder. Nämnden utser år-
ligen inom sig en vice ordförande. Vid nämndens
sammanträden äga stadsplanedirektören, stadsarki-
tekten, fastighetsdirektören, gatudirektören och
stadsingenjören närvara och deltaga i överlägg-
ningarna med rätt att framställa förslag och få
sina meningar antecknade till protokollet. Ena-
handa befogenhet tillkommer, var för sitt för-
valtningsområde, cheferna för de avdelningar av
stadens fastighetskontor, å vilka handläggas ären-
den rörande stadsplanens genomförande samt
ärenden rörande exploatering av stadens ytter-
områden.

Nämnden äger fördela göromålen mellan sina
ledamöter på sätt lämpligast synes, ävensom upp-
draga åt en eller flera av sina ledamöter eller
åt stadsplanedirektören att handhava särskilda
förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av
sådant uppdrag fattas, skall anmälvas vid näm-
ndens nästa sammanträde. I enlighet med dessa
bestämmelser har stadsplanenämnden tillsatt sär-
skilda tjänstedelegerade (se nedan).

Författningar m. m. Instruktion för
Stockholms stads stadsplanenämnd, fastställd av
k. m:t 31 dec. 1920, med ändr. Byggnadslag

30 juni 1947. K. byggnadsstadga 30 juni 1947.
Lag 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad,
med ändr.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten:
967,474 kr., dessutom förlagsmedel 95,000 kr.;
inkomster: driftbudgeten 40,000 kr.

Stadsplanenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»;
träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—
11,30.

Vice ordförande.

*Ahlberg, C. A. H., arkitekt.

Övriga ledamöter.

Bengtsson, O. F., ombudsman.

*Hartmann, J. L., journalist, stadsfullm.

Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde, stads-
fullm.

*Lindberg, B. R., grosshandlare.

Stadig, A. G., badmaskinist, stadsfullm.

Svensson, G. A., byggmästare.

*Svensson, T. V., journalist.

Suppleanter.¹⁾

*Ekholm, O. G. A., manufakturhandlare, stads-
fullm.

Hjertén, H. I., civilingenjör.

*Näsström, N. G., redaktör.

Sjödin-Ljungdal, I. G. (Gun), fru, arkitekt.

¹⁾ Ordföranden och någon av ledamöterna
hrr Bengtsson, Stadig och Karlsson skola vid
förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr
Sönberg, Hjertén, fru Sjödin-Ljungdal och hr
Strandberg i nu nämud ordning. Ledamöterna
hrr Lindberg och Hartmann skola vid förfall i
första hand ersättas av suppleanterna hrr Näs-
ström och Wester, ledamöterna hrr Ahlberg och
G. A. Svensson av suppleanten hr Ekholm och
ledamoten hr T. V. Svensson av suppleanten
fru Ohman. I de fall, då denna ordning icke
kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda
efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder
eller i följande ordning: hrr Sönberg, Ekholm,
Hjertén, fru Sjödin-Ljungdal, hrr Strandberg,
Näsström, fru Ohman och hr Wester.

SpN

Strandberg, E. A., ombudsman.
 *Sönberg, E. Hj. H., tillsyningsman.
 Wester, J. A. V., byggnadsingenjör.
 *Önman, f. Fluge-Pedersen, Rodny, fru, stadsfullm.

Stadsplanesekreterare (XXIII).

Martin, J. H.

Tjänstedelegerade.

(För förberedande behandling av ärenden angående tjänstetillsättningar m. m.)

Berglund, H. J., ordf.; Bengtsson, O. F.; Lindberg, B. R.; Stadig, A. G.; Svensson, G. A.; Svensson, T. V. (suppleant).

Revisorer.

Gemensamma för fastighetsnämnden m. fl. (se sid. 127).

Stadsplanekontoret.

Stadshuset, 4 tr., K.; t. »stadshuset»; (besökande adresser för vissa avdelningar, se nedan). *Expeditionstid:* 10—14,30 (tör-dagar och dag före helgdag 10—13,30; sommartid 10—12,30). *Mottagningstid för arkitekter och ingenjörer:* 10—12.

Stadsplanekontoret är stadsplanenämndens verkställande organ. Kontorets chef är stadsplanedirektören.

Stadsplanedirektör (D).

Markelius, S. G. (förordn. t. o. m. 31/10 1950); mottagningstid efter överenskommelse.

Administrativa avdelningen.

Förste byråarkitekt (24).

Holmberg, O. F. W.

Byråarkitekt (XXII).

Uddenberg, H. H.

Underingenjör (17)

(dessutom personligt lönetillägg 1,416 kr.).

Lagerheim, K. A. L.

Underingenjör (17).

Sjöholm, A. J. T.

Kammarsskrivare (15).

Röhl, E. G. R.

Ritare (14).

Björk, A. N.; Lundborg, K. H. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Wall, G. D. M.

Första ritbiträde (9).

Pravitz, J. M. E. (Maja).

Kontorsskrivare (9).

Blücher, f. Larsson, A. Linnéa L.

En *extra mättningsförmän* (terrängundersökare) (3,510 kr.), ett *e. o. mättningsbiträde* (IX), ett tillfälligt *mättningsbiträde* (2,940 kr.), fyra *ritbiträden* (7), två *modellörer* (7), fyra *e. o. ritbiträden* (VII), en *e. o. modellör* (VII), fyra *extra ritbiträden* (2,760—2,640 kr.), dessutom tillfälliga *ritbiträden* till växlande antal.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra första kontorsbiträde* (2,640 kr.), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (2,284 kr.), en *telefonist och kontorsbiträde* (2,160 kr.), en *e. o. expeditiönsvakt* (VI), en *extra expeditiönsvakt* (2,340 kr.), dessutom två tillfälliga *expeditiönsvaksbiträden*.

Stadsplaneavdelningen.

Stadsplanearkitekt (25).

Bergentz, T. G.

Direktörsassistent (XXV).

Ahlberg, C.-F.

Förste ingenjör.

Virgin, C. Å. A. (se sid. 131).

Byråarkitekter (XXII).

Grafström, N. H. E.; Langendal, A. V.

Byråarkitekt (e. 22).

Vakant.

Arkitekter

(13,200—9,900 kr. utan rörligt tillägg).

Asplund, B. D.; Jaldén, C. B.

Gatutekniska avdelningen.

Förste byråingenjör (e. 23).

Vakant.

Byråingenjör (22).

Nordgård, K.

Ingenjörer (20).

Carlstedt, R. B.; Brolin, S. J. F.; Larsson, E. O.

Ingenjör (XX).

Vakant.

Ingenjör (6,660 kr.).

Meyer, N. S.

Mättningsförmän (11).

Andrén, E. (åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 15).

Mättningsförmän (XI).

Bäckström, K. F.

Mättningsförmän (e. 11).

Larsson, T. B.

Ett mättningsbiträde (9), tre e. o. mättningsbiträden (IX) (därav en förd inom linjen), dessutom tillfälliga mättningsbiträden till växlande antal.

Spårtekniska avdelningen.*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 23 26 05.**Förste byråingenjör (24)*

(nuv. inneh. överingenjör med personl. lönetillägg motsvarande skillnaden mellan lönegrupp 24 och 25).

Lundborg, G. O. F.

Byråingenjör (22).

Brundin, F.

Biträdande ingenjör (18).

Åkerman, A. J.

Ingenjör

(13,200 kr. utan rörligt tillägg).

Stolberg, W.

Generalplan för Stockholm.*Klarabergsgatan 31, 2 tr., C.; t. 23 26 05.*

Med anledning av ett av dåvarande borgarrådet Yngve Larsson i promemoria den 9 maj 1944

framlagt förslag beslöt stadskollegiet den 25 maj 1944 dels uppdraga åt borgarrädsberedningen att låta verkställa utredning angående en tidsbestämd generalplan för Stockholm, dels ock att anmoda stadens myndigheter, som berördes av utredningen, att lämna den medverkan vid utredningsarbetet, som kunde komma att påkallas.

Stadsfullmäktige hava sedermera godkunt ett av stadsplanenämnden framlagt förslag till arbetsplan för utredningen, enligt vilket utredningen skall organiseras inom stadsplanekontoret. Fr. o. m. år 1948 kommer utredningsarbetet att omfatta vad byggnadslagen den 30 juni 1947 stadgar angående generalplan i stad. Den 1 juli 1947 beslöt stadsfullmäktige att hos överståthållarämbetet göra framställning om åtgärds vidtagande, i samråd med länsstyrelsen i Stockholms län, för upprättande av en regionplan för Stockholm med förorter ävensom att uppdraga åt den av stadskollegiet tillsatta delegationen för förhandlingar med förorterna (se sid. 418) att företräda staden vid frågas fortsatta behandling.

Förste byråarkitekt (XXIV).

Sidenblad, K. G. E.

Sekreterare.

Martin, J. H. (se sid. 156).

Trafikingenjörer (9,504—6,660 kr.).

Lundberg, S. I.; Oom, R. F.

Biträdande ingenjör (XVIII).

Edgren, A. F., tjl., tf. Trulsson, K. G. W.

Konstruktör (4,860 kr.).

Trulsson, K. G. W., tjl. (se ovan).

En tillfällig terrängundersökare (3,300 kr.), tre tillfälliga ritbiträden.

Stockholms stads gatunämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Gatunämnden.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel). Nämnden sammanträder vanligen första och tredje helgfria onsdagen i varje månad kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare ärg.).

Flertalet av de icke finansiella angelägenheter, som tidigare handhafs av drätsel-nämnden, särskilt dess dittillsvarande andra avdelning, överflyttades vid den kommunala omorganisationen 1920 till en särskild nämnd, *Stockholms stads gatunämnd*, som trädde i verksamhet den 10 april 1920.

Gatunämnden handhar förvaltningen av stadens gator, torg, planteringar och andra allmänna platser (utom å hamnområden) med därtill hörande anläggningar, såsom viadukter, trappor, avlopp, reningsanläggningar, bekvämlighetsinrättningar m. m., ävensom av stadens renhållningsväsen och brandväsen. Nämnden handlägger vidare gatuväsendet rörande frågor om broar, gatutrafiken, gatuledningar, den allmänna belysningen (utom å hamnområdena) samt de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Under gatunämnden lyda gatukontoret, som står under chefskap av gatudirektören, och brandkåren, vars chef är brandchefen. Vid nämndens sammanträden äga nämnda förvaltningschefer närvara och var för sitt förvaltningsområde deltaga i överläggningarna, med rätt att därvid framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads gatunämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 60).

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 84,099,593 kr., kapitalbudgeten 1,591,000 kr., låneomedel, i linjen 24,398,200 kr., inom linjen

2,775,000 kr., dessutom förlagsmedel 3,471,461 kr.; inkomster: driftbudgeten 52,016,960 kr., kapitalbudgeten 1,100,000 kr.

Gatunämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

*Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Ahlén, Anders E., civilingenjör, stadsfullm.

Jacobson, P., kontorscheff, stadsfullm.

Karlsson, G. Verner, förste stationsbiträde, stadsfullm.

*Runhoff, E. F., f. d. brandmästare.

Törnqvist, J. E., kontrollör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Eriksson, Arthur W., montör.

Landberg, A., skräddare.

Malis, P. G., förste byråsekreterare.

*Nordin, E. A., kontorscheff.

*Stadig, A. G., badmaskinist, stadsfullm.

*Strand, A. J., journalist.

Gatusekreterare.

Ekblad, K. E. V., tf.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Runhoff, Karlsson och Törnqvist vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Strand, Landberg, Eriksson och Stadig i nu nämnd ordning samt vice ordföranden och ledamöterna hrr Ahlén och Jacobson i första hand av suppleanterna hrr Malis och Nordin i nu nämnd ordning. I de fall, då denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: hrr Malis, Landberg, Eriksson, Stadig, Strand och Nordin.

Gatunämndens delegerade.

Gatunämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, även som uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter, såsom särskilda delegerade, eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer att handhava vissa förvaltningsärenden.

**Delegerade för frågor rörande upp-
handlingar och entreprenader.**

Gustavson, A. V. N. (ordf.); Karlsson, G. Verner;
Landberg, A.; Strand, A. J.

Tjänstedelegerade.

Berglund, H. J. (ordf.); Ahlén, Anders E.; Jacob-
son, P.; Runhoff, E. F.; Törnqvist, J. E.

**Delegerade för frågor rörande plats-
upplåtelser å gatu- och parkmark.**

Berglund, H. J. (ordf.); Malis, P. G.; Stadig,
A. G.

**Delegerade för underhåll av
byggnader.**

Ahlén, Anders E.; Eriksson, Arthur W.; Törn-
qvist, J. E.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte tre suppleanter för granskning av gatunämndens, kyrkogårdsnämndens och slakt-
hus- och saluhallstyrelsens räkenskaper och för-
valtning under nästföljande år.

Eklund, K. G. S., ombudsman, ordf.

Håkansson, E. A. F., tjänsteman.

Kruse, A. K. J., major.

Suppleanter:

Carlsson, f. Carlsson, Karin K., fru.

Jonsson, E. A., kassör.

Larsson, L. J., sjökapten.

Gatunämndens expedition.

*Bolinders Plan 3 (postadress: postfack,
Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel); expe-
ditionstid: 10—15 (lördagar och dag före
helgdag 10—13).*

Enligt gällande arbetsordning skall expedi-
tionen, som förestås av gatussekreteraren och är
gemensam för gatunämnden och gatukontoret,
mottaga och registrera samt fördela alla till
nämnden, gatukontoret eller någon kontorets

avdelning inkommande handlingar samt ombe-
sörja expediering av alla från nämnden, konto-
ret eller dess avdelningar utgående expeditioner.
Expeditionen vårdar nämndens och kontorets ge-
mensamma arkiv och bibliotek.

Arbetsordning. Arbetsordning för gatu-
nämndens och gatukontorets gemensamma kansli,
godkänd av nämndens ordförande 17 dec. 1936.

Gatusekreterare (23).

Eklblad, K. E. V., *tf.* (avlöning enl. lönegrupp
21).

Förste kontorsskrivare (11).

Karlsson, f. Tunell, Signe E. M.

Gatukontoret.

*Bolinders Plan 3 (postadress: postfack,
Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel). (Se f. ö.
nedan under resp. avdelningar.)*

Gatukontoret, som är gatunämndens verk-
ställande organ beträffande stadens gatu-, park-
och renhållningsväsen, åligger i denna egenskap
att inom ramen för beviljade anslag och enligt
av nämnden godkända förslag utföra de arbeten
och vidtaga de åtgärder, som erfordras för full-
görande av gatunämndens åligganden, *att* för
andra förvaltningar eller enskilda utföra de ar-
beten inom kontorets verksamhetsområde, som
erfordras för fullgörande av ingångna avtal eller
eljest åligga staden, *att* hos nämnden göra
framställningar i till kontorets verksamhetsom-
råde hörande ärenden, som skola av nämnden
behandlas, samt svara för att nämndens beslut i
sådana ärenden skyndsamt bliva verkställda, *att*
avgiva yttrande i de ärenden, som i vederbörlig
ordning till kontoret remitterats, *att* med upp-
märksamhet följa utvecklingen inom kontorets
verksamhetsområden samt väcka förslag till de
åtgärder, vilka kontoret härvid finner påkallade
samt att i övrigt ställa sig till efterrättelse de
föreskrifter, som gatunämnden eller annan över-
ordnad myndighet meddelar.

Gatukontorets chef är gatudirektören.
Han är inför gatunämnden ansvarig för fullgöra-
det av gatukontorets åligganden och utövar med
avdelningschefernas bistånd ledningen av gatukon-
torets arbeten, fördelar gatukontoret ävlande upp-
gifter å personalen och äger avgöra ärenden av
löpande natur samt i övrigt ärenden, vilkas avgö-
rande enligt gatunämndens beslut till gatukonto-
ret överlämnats.

Gatukontorets verksamhet fördelas på följande
avdelningar: expeditionen, ekonomiavdelningen,
utredningsavdelningen, byggnadsavdelningen, park-
avdelningen samt renhållningsavdelningen.

Författningar. Instruktion för gatukon-
toret, fastställd av gatunämnden 2 mars 1938
(Kf 1938: nr 22). Byggnadslag 30 juni 1947.

Gatukostnadsbestämmelser för stadens ytterområden, fastställda av k. m:t 31 mars 1938. Gatukostnadsbestämmelser för det inre stadsområdet, fastställda av k. m:t 15 nov. 1945. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomtor i Stockholm, fastställt av ÖA 8 juli 1908 (>avloppsreglemente>), med ändr. Gatulägningsordning för Stockholms stad, fastställd av k. m:t 12 maj 1870, med ändr. ÖA:s trafik- och parkeringskungörelse 16 mars 1948.

Stat år 1948. (Allmänna kostnader.) Utgifter: driftbudgeten 13,444,010 kr.; inkomster: driftbudgeten 13,074,010 kr.

Gatudirektör (D).

Anger, D. V. E. (förrödn. t. o. m. $\frac{31}{1}$ 1951); t. 22 20 20 (växel) och 52 80 90; mottagnings-tid: 11—12.

Expeditionen.

Bolinders Plan 3, K., t. 22 20 20 (växel); expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—13).

Expeditionen handhar in- och utgående skriftväxling. Registrators- samt övriga kansligöromål ombesörjas å gatunämndens och gatukontorets gemensamma expedition (se ovan).

Chef.

Gatudirektören (se ovan).

Ekonomiavdelningen.

Ekonomidirektör (e. 25).

Gottliebsson, N. E.; mottagnings-tid: 9,30—11,30.

Förste kammarsskrivare (e. 17).

Cederholm, N. T.

Räkenskapsbyrån.

Räkenskapsbyrån handhar gatunämndens bokföring, upprättar i anslutning härtill erforderliga redovisningar och rapporter, verkställer in-drivning av fordringar, övervakar att kontroll-anordningarna inom gatukontorets och brand-kärens ekonomiska förvaltning äro tillfredsstäl-lande, kontrollerar anslagsbelastningen och dis-positionsbokföringen, handlägger vissa hyresären-den, verkställer debitering av gatuhällnings-avgifter, handhar med taxering och beskattning sammanhängande göromål samt efter ekonomi-direktörens beprövande andra ärenden av kame-ral natur.

Kamrerare (2 kl.) (20).

Fritzell, E.

Kamrersassistent (19).

Runnqvist, Hj. F.

Förste kammarsskrivare (17).

Almström, K. H.; Ekhult, T. R.; Hedman, T. E.

Kammarsskrivare (XV).

Curth, K. E. Eson.

Kontorsassistenter (13).

Zetterlund, C. E.; von Essen, B. G.; Jonsson, Märta.

Förste kontorsskrivare (11).

Berglund, f. Blomquist, Sigrd A.; Schöldström, H. M. (Greta).

Dessutom två förste kontorister, tre kon-torister.

Lönebyrån.

Lönebyrån handlägger avlönings- och pensions-ärenden rörande gatuförvaltningens tjänstemän samt pensionsärenden för förvaltningens arbetare och härjämte efter ekonomidirektörens beprö-vande andra ärenden av kameral natur.

Förste kammarsskrivare (17).

Björkman, A. B.

Kontorsassistent (13).

Anderson, G. A. V., tf.

Förste kontorsskrivare (XI).

Dahlberg, f. Josephson, Ella C., tf.

För gatukontoret gemensam personal.

Förste expeditionsvakt (8).

Krosse, E. H. H.

Dessutom fem automobilförare, sexton första kontorsbiträden, elva expeditionsvakter, trettiosju kontorsbiträden, tre tele-fonister, nio expeditionsvaktsbiträden.

Utredningsavdelningen.

Stora Nygatan 2 B, C. (postadress: post-fack, Stockholm 8); t. 23 58 85 (växel); expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Utredningsavdelningen utför gatukontorets tekniska och ekonomiska utredningar och ut-arbetar i samråd med övriga avdelningar för gatukontorets arbeten erforderliga konstruktions-ritningar, arbetsbeskrivningar och kostnadsbe-räkningar.

Avdelningen är organiserad på en byrå för allmänna ärenden, en konstruktionsbyrå, en tra-fikbyrå och en avloppsbyrå.

Förste ingenjör och chef (24).

Lidvall, N. A. F.

Byrån för allmänna ärenden.

Expeditionen.

Kammarsskrivare (e. 15).

Lindberg, A.

Inmätningen.

Underingenjör (e. 17).

André, C. F.

Konstruktörer.

Tengfors, G. A. (XVI), *tf.*; Lundqvist, N. J. A. (e. 16), *tf.*

Dessutom tre verkmästare, sju mättningsförmän, tio mättningsbiträden.

Ritningsarkivet.

Arkivföreståndare (e. 10).

Ryding, S. B.

Dessutom en kontorist, ett arkivbiträde, två kopister, ett kopieringsbiträde.

Konstruktionsbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Gyldenstein, K. H. G.

Arkitekt

(18,000 kr. utan rörligt tillägg).

Lené, G.

Byråingenjörer (22).

Falk, K. G., *tf.*; Ehrman, C. E. G., *tf.*; Vretblad, E. G., *tf.*

Ingenjörer.

Ellner, K. E. O. T. (XX), *tf.*; Tydén, K. J. (e. 20); Hjärke, J. B. (e. 20); Hellgren, S. A. (e. 20); Hylander, A. L. (e. 20), *tf.*; Pehrs, I. (e. 20), *tf.*; Eklund, P.-O. L. (e. 20), *tf.*; Thelander, E. G. (e. 20), *tf.*; Nordin, P. A. (18), *tf.*; Sterner, A. L. (XVIII), *tf.*; Anmark, K.-H. (XVIII), *tf.*; Lundberg, G. O. L. (XVIII), *tf.*; Edgren, K.-A. (e. 18), *tf.*; Müllersdorf, U. (e. 18), *tf.*; Kivisild, H. R. (e. 18), *tf.*; Örefelt, L.-G. (e. 18), *tf.*; Göransson, A. (e. 18), *tf.*; Gripnäs, S. E. L. (e. 18), *tf.*

Underingenjörer (e. 17).

Wennel, S. A.; Victorsson, S. J.; två vakanta.

Konstruktörer.

Victorsson, Å. N. (XVI), *tf.*; Örtenholm, E. A. (XVI), *tf.*; Högländer, C. A. (e. 16); en vakant (e. 16).

Ritare.

Palmquist, S. A. S. (14), *tf.*; Sundquist, Å. V. D. (XIV), *tf.*; Rasmusson, H. L. (XIV), *tf.*; Järlid, S. A. W. (XIV), *tf.*; Svedmarker, G. A. (e. 14), *tf.*; Alskär, C. J. Å. (e. 14).

Dessutom sju ritbiträden.

Trafikbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Hertzman-Ericson, B. V.

Byråingenjör (XXII).

Dufwa, A. O. W., *tf.*

Ingenjörer.

Tunå, G. C. R. (20), *tf.*; Wahlquist, E. V. (e. 20); Kullström, G. E. (e. 20); Stille, J. I. (e. 20), *tf.*; Sylven, F. E. B. (e. 20); Lahi, A.-V. (e. 18), *tf.*

Konstruktörer.

Dahlberg, R. B. A. (16), *tf.*; Malmström, E. G. (16), *tf.*; en vakant (16).

Ritare.

Ivarsson, A. N. I. (14), *tf.*; Tideblad, Y. A. (XIV), *tf.*; Grenzdörfer, N. H. (e. 14), *tf.*; en vakant.

Dessutom fem ritbiträden.

Avloppsbyrån.

Förste byråingenjör (e. 23).

Kempe, E. Hj.

Byråingenjör (e. 22).

Edlund, S. R. V., *tf.*

Ingenjörer.

Niklasson, L. F. (20), *tf.*; Ekelund, H. G. K. (XVIII), *tf.*; Eckerbom, S. A. (e. 18—e. 20); Ringdahl, N. L. (XVIII), *tf.*; Mårtensson, G. A. S. (e. 18), *tf.*; Björnsen, B. W., tillfällig.

Underingenjör (e. 17).

Sjögren, E. H. K.

Konstruktörer.

Strömberg, S. (16); Ericsson, A. V. (XVI), *tf.*; Ahldén, S. K. J. (e. 16), *tf.*; Nilsson, G. M. V. (e. 16); Palm, E. G. O. (e. 16), *tf.*; en vakant.

Föreståndare för kartverket.

Johansson, J. I., *tf.* konstruktör (16).

Ritare.

Willberg, V. I. A. (14); Widlund, H. S. (14), *tf.*; Hallberg, V. G. F. (14), *tf.*; Söderholm, L. E. (XIV), *tf.*; Stigstedt, B. S. B. (XIV), *tf.*; Blomberg, R. C. E. (XIV), *tf.*; Larsson, H. A. (XIV), *tf.*; Söderberg, H. A. (XIV), *tf.*; Andersson, C.-A. G. (e. 14), *tf.*; Eriksson, K. B. (e. 14), *tf.*; Rohmer, F. E. (e. 14), *tf.*

Dessutom sexton ritbiträden.

Byggnadsavdelningen.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 22 20 20 (växel); expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Byggnadsavdelningen svarar för nyanläggning och underhåll av stadens gator, vägar och allmänna platser, viadukter, trappor, avloppsledningar m. m., nyanläggning av bekvämlighetsinrättningar samt underhållet av beläggningen å stadens fasta broar, ombesörjer driften av asfalt-, pump- och reningsverk samt verkställer inköp för gatukontoret, i den mån gatudirektören så bestämmer.

Avdelningen är organiserad på en planeringsbyrå, en nybyggnadsbyrå, en inköps- och förrådsbyrå samt fyra territoriella arbetsdistrikt. Härtill komma asfaltverket, pump- och reningsverken samt gatuintspektionen. Vid avdelningen finnes vidare en expedition.

Antalet sysselsatta arbetare uppgick vid 1948 års ingång till 1,683 man, varav 194 hos entreprenörer.

Stat år 1948. (Gator, vägar, avloppsledningar och pumpverk m. m.) Utgifter: driftbudgeten 42,746,876 kr., dessutom förlagsmedel tillhoppa 2,012,461 kr., kapitalbudgeten 1,100,000 kr., av lånemedel i linjen 23,900,000 kr., inom linjen 2,420,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 28,580,160 kr., kapitalbudgeten 1,100,000 kr.

Överingenjör och chef (26).

Ekwall, P. G. (förordn. t. o. m. ^{30/11} 1951).

Expeditionen.

Ingenjörer.

Andersson, C. J. (20), överingenjörssassistent;
Gillberg, E. A. (18), föreståndare för körselkontrollen.

Kammarsskrivare (e. 15).

Vakant, *tf.* Allstrin, J.-E.

Ritare (14).

Jansson, A.

Kontorsassistenter (XIII).

Hallgren, K. G.; Allstrin, J.-E., *tjl.* (se ovan).

Dessutom tre *kontrollanter*, tre *förste kontorister*, en *kontorist*.

Planeringsbyrån.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Arbetschef (23).

af Klercker, C.-H. N.

Ingenjör (15,000 kr.
utan rörligt tillägg).

Olsson, K. H.

Ingenjörer.

Erikson, Å. C. (e. 20); Högstätter, M. G. (e. 18);
Liedner, G. B. L.

Underingenjör (e. 17).

Lindblom, T. H.

Dessutom en *maskinverkmästare*, en *verkmästare*, en *maskintekniker*, ett *tekniskt biträde*.

Nybyggnadsbyrån.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Arbetschef (25).

Jondal, B. E.

Avdelningsingenjörer (e. 22).

Elfström, L. A.; Jonsson, S. E.; Bengtson, N. O.

Ingenjörer.

Larsson, N. G. (e. 20); Wejdling, J.-O. A. (XVIII),
tf.; Kjellin, A. R. (XVIII), *tf.*; Smeds, F.
(e. 18), *tf.*; Pehrson, M. P. A. (e. 18), *tf.*;
Hägström, T. W. (e. 18); en vakant.

Underingenjörer (e. 17).

Hasselvall, C. M.; Challis, E. L. Ch.; Berg, R.
K. G., *tf.*

Kontorsassistent (e. 13).

Söderlundh, J., *tf.*

Arbetsdistrikten.

Norra distriktet

(omfattande Matteus, Gustav Vasa, Adolf Fredriks, Klara, Johannes, Jakobs, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars, Nikolai, Kungsholms och St Görans församlingar, av Bromma församling stadsdelarna Stora och Lilla Essingen).

Kontor: Kungsholmsgatan 16, 3 tr., K.; t. 52 67 33, 52 67 35, 52 67 36, 52 67 38, 52 67 39.

Arbetschef (23).

Lidén, G. A.

Ingenjör (18).

Westman, O. A.

Underingenjör (e. 17).

Andreasson, T. E.

Södra distriktet

(omfattande Katarina, Maria Magdalena, Höga-lids, Kungsholms och St Görans församlingar, Sofia församling med undantag av den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sickla-kanalen, av Bromma församling stadsdelarna Stora och Lilla Essingen samt av Brännkyrka församling den del som ligger väster om stambanan).

Kontor: Götgatan 48, Sö.; t. 23 58 85 (växel).

Arbetschef (23).

Pehrson, K. C. P.

Ingenjör (e. 20).

Brodin, B. O.

Brännkyrkadistriktet

(omfattande Enskede och Brännkyrka församlingar med undantag av den del som ligger väster om stambanan samt av Sofia församling den del, som ligger söder om Hammarbyleden och Sicklakanalen).

Kontor: Olaus Magnus' Väg 6, Hammarbyhöjden; t. 49 02 31, 49 09 01, 49 31 12.

Arbetschef (23).

Björkman, K. G. S.

Ingenjör (e. 20).

Vikander, J. S., *tf.*

Ingenjörer.

Mattsson, P. O. (e. 18), *tf.*; Peterzén, S.

Underingenjör (e. 17).

Vakant.

Brommadistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av stadsdelarna Stora och Lilla Essingen).

*Kontor: Åkeshovs gård, Åkeshov;
t. 37 11 60, 37 11 70.*

Arbetschef (23).

Wibeck, N. G.

Ingenjör (e. 18).

Dahlberg, A. F. Hj.

Asfaltverket.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel) och 52 80 96.

Driftsingenjör (24).

Schütz, H. F.

Ingenjör (XVIII).

Sundqvist, S., *tf.*

Dessutom på nybyggnadsbyrån, arbetsdistrikteten och asfaltverket två *maskinverkmästare*, en *kemist*, nittio *verkmästare*, en *förråds-mästare*, tre *kontrollanter*, tio *förste kontorister*, åtta *mättningsförmän*, ett *tekniskt biträde*, nittion *mättningsbiträden*, tio *kontorister*, en *biträdande maskinist*.

Pump- och reningsverken.

Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Driftsingenjör (XXIII).

Brundin, G. M.

Underingenjör (e. 17).

Raune, Å. F.

Henriksdals reningsverk.

Laboratorieföreståndare (XXI).

Johansson, V. H.

Dessutom två *förste kemister*, en *övermaskinist*, tre *maskinister*, elva *biträdande maskinister*, en *förste kontorist*, en *konto-rist*, två *laboranter*, tre *laboratoriebiträden*.

Inköps- och förrådsbyrån.

Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel).

Inköpschef (XXI).

Trana, E. A.

Förrådsförvaltare (19).

Seilitz, G. E.

Ingenjör (18).

Stenberg, G. W.

Kontrollanter.

Hammarberg, E. V. (XV), *virkeskontrollant*; Svensson, E. V. (e. 15), *säkerhetskontrollant*.

Dessutom en *assistent*, två *förste kontorister*, fyra *kontorister*.

Inventarie- och materialförråden.

Adress: Lindhagensgatan, K.; t. 53 24 55 eller 22 20 20.

Förrådsmästare (1 kl.) (15).

Vakant.

Dessutom fem *förrådsmästare*.

Grustag och sjötransporter.

*Kontor: Bolinders Plan 3, K.; t. 22 20 20 (växel). Grustaget vid Husby, Munsö;
t. Munsö 22.*

En *transportmästare*, två *verkmästare*, en *bogserbåtsbefälhavare*.

Gatuinspektionen.

*Kontor: Herkulesgatan 26, 3 tr., C.;
t. 21 08 06.*

Ingenjör (20).

Herrström, H. O:son, *tf. inspektör för gatuunderhållet*.

Dessutom fyra *verkmästare*, två *mät-ningsbiträden*, två *kontorister*.

Parkavdelningen.

Lilla Nygatan 8, C.; t. 23 58 85. Expeditionstid: 8,30—11,30, 12,15—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Parkavdelningen planlägger stadens parkverksamhet, utför nyanläggningar, underhåll och renhållning av parker och planteringar, utför anordningar för stadens prydnad samt handhar de särskilda verksamhetsgrenar, såsom lek, musik m. m., vilka äsyfta att befördra parkernas användning för friluftsvistelse. Därjämte biträder parkavdelningen vid projekteringen av sådana gatu- och torganläggningar, på vilka stora estetiska krav ställas och utför arkitektuppdrag för gatukontoret i övrigt.

GN

Den under avdelningens förvaltning stående parkarealen utgjorde under år 1947 omkr. 1,700 hektar.

För att förse stadens parker och planteringar med erforderligt växtmaterial driver avdelningen trädgårdar med trädskola i Enskede samt med växthus och odlingar av perenna växter vid Haga trädgårdar, som arrenderats till år 1977, i samband varmed staden åtagit sig skötseln av Hagaparken. Anläggningarna få dagligen beses av allmänheten.

Parkavdelningen ombesörjer även utfodring av vilda fåglar i staden, särskilt änder och småfåglar vintertid. Till avdelningens förfogande står härvid som rådgivande organ, Fågel-skyddsrådet (se sid. 414).

Chef för parkavdelningen är stadsträd-gårdsmästaren.

Stat år 1948. (Parker.) Utgifter: drift-budgeten 7,189,905 kr., dessutom förlagsmedel 200,000 kr., kapitalbudgeten 91,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,774,610 kr.

Stadsträdgårdsmästare (24).

Blom, H. E. M.; mottagningstid: måndagar, onsdagar och lördagar 11—12 samt i övrigt efter överenskommelse.

Byråarkitekt (e. 22).

Glemme, E. H.

Expeditionen.

Förste kammarskrivare (17).

Ihrman, L.

Kontorsassistent (XIII).

Asker, O. B.

Tekniker (e. 12).

Nitzelius, T. G.

En *förste kontorist*.

Projekteringsbyrån.

Arkitekt (e. 20).

Vakant.

Biträdande arkitekt (e. 17).

Steen, E. Å.

Trädgårdsarkitekt (e. 17).

Östedt, N. R.

Parkassistent (e. 17).

Friberg, S. O.

Tekniker.

Hall, N. J. (e. 14); **Florin, K. F. G.** (e. 14), plan-teringsprogram; **Johansson, A. H.** (e. 12), tf.

Dessutom tre *ritare*, två *mättningsför-män*, tre *mättningsbiträden*, en *kontorist*, ett *ritbiträde*.

Arkitektkontor.

Arkitekt (e. 20).

Hedberg, A. G.

Konstruktör (e. 16).

Homann, G. A. H.

Arbetsdistrikten.

Parkinspektör (XVIII).

Johnselius, A.

En *förste kontorist*.

Distrikt I

(omfattande Östermalm, Norrmalm, Vasastaden och Staden Mellan Broarna).

Kontor: Engelbrektsgatan 39, Ö.; t. 20 67 87.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Häggvik, J. E.

Distrikt II

(omfattande Kungsholmen, Essingeöarna, Lång-holmen, Reynersholme och Södermalm).

Kontor: Stora Mejstens Gränd 8, Sö.; t. 41 91 38.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Lindqvist, G. R.

Distrikt III

(omfattande Brännkyrka församling väster om stambanan samt Årstaområdet).

Kontor: Dansbanevägen 18, Västberga; t. 45 59 77.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Yngvesson, N. Y.

Distrikt IV

(omfattande Brännkyrka församling öster om stambanan (med undantag av Årstaområdet) samt Enskede församling).

Kontor: Stockholmsvägen 50, Enskede 1; t. 49 30 29.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Helin, G. V.

Distrikt V

(omfattande Bromma församling med undantag av Essingeöarna).

Kontor: Åkeshovs gård, Riksby; t. 37 28 88.

Distriktsträdgårdsmästare (14).

Ekberg, P. W.

Dessutom fem *verkmästare*, fem *kontor-ister*.

Övrig personal under år 1947: tolv *ord-ningsaktörer*. Antalet *arbetare* sommartid 616 och vintertid 250, varav 38 resp. 15 hos en-treprenörer.

Trädgårdar och trädskolor.

Trädgårdstekniker (19).

Johansson, A.

Växthusen: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 41 90, 27 41 91.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (14).

Vakant.

Perenna växter: Linvävartorpet, Stockholm 6; t. 27 40 51.

Trädgårdsmästare (1 kl.) (XIV).

Lindström, B. L.

Trädskolan, Enskedevägen, Enskede 1; t. 49 15 72.

Verkmästare (XII).

Vakant.

Dessutom en verkmästare.

Förråd.

Förråd och verkstad: Haga trädgård, Stockholm 6; t. 27 47 52.

Verkmästare (2 kl.) (14).

Johansson, K. A.

En kontorist.

Lekverksamhet.

För att samla barn upp till 14 år till parkernas lekplatser, ge dem sund rekreation, lämpliga och roande sysselsättningar under fria men dock övervakade former anordnas sedan 1937 den s. k. »parkleken».

Verksamheten har varit förlagd till följande platser, nämligen Staden mellan broarna: Junotäppan; Östermalm: *Jarlaplan, Humlegården, Karlaplan*, Spiltan, Gustav Adolfsparken, *Tessinparken*; Hjorthagen: *Hjortgläntan*; Vasastaden: *Vasaparken, Observatorielunden*, Vanadislunden; Kungsholmen: *Kronobergsparken*, Rålambshovsparken, *Fredhällsparken*, Kristinebergsparken, Lilla Essingen: *Luxparken*; Stora Essingen: *Vängåvan*; Södermalm: *Björns Trädgård*, Stigbergsparken, *Lilla och Stora Blecktornsparken*, Skånegläntan, Mariaberget, *Bergsgruvan, Högalidsparken*; Gröndal: *Lövholmsparken*; Aspudden: *Lövsmygen*; Mid-sommarmarkransen: *Enbacken*; Västberga: *Korpmossen*; Enskedefältet: *Vårflodsparken*; Tallkrogen: *Olympioplan*; Årsta: *Vättersdälden*, År-staliden; Johanneshov: *Blåsut*, Grynkvärn; Ham-marbyhöjden: *Hammarbyskogen*; Traneberg: *Tranebergsången*, Vidängen; Ulvsunda: *Kvarn-lyckan*; Riksby: *Båtsmanstorpet*, Åkeslund: *Tunnlandet*; Abrahamberg: *Dragontorpet*; Mariehäll: *Kratsboda*. På 18 platser pågår parkleken även över vintern. Vinterlekplatserna

angivas här ovan genom kursiv stil. Under sommaren finnas på 21 platser särskilda småbarnshagar. För omhändertagande av barn i skolåldern pågår verksamheten på 20 platser mellan kl. 18—20 under benämningen »kvällsleken».

Antalet deltagande barn uppgår i medeltal till under sommarsäsongen 5,300 och under vintersäsongen 3,000 per dag. Utflykter företagas under sommarmånaderna med barnen från de trängre huvudstadsparkerna till Hagaparken eller annat större friområde, där lekar, tävlingar, teater och uppvisningar anordnas.

Lekverksamhetens övervakande har uppdragits åt en lekinspektris, ställd direkt under stadsträdgårdsmästaren.

Lekinspektris (e. 12).

Wretling-Larsson, Stina, fru.

En lekledare.

Övrig personal under år 1947: sommartid 43 lekledare, 40 lekassistenten, 10 lekpraktikanter och vintertid 18 lekledare, 15 lekassistenten.

Friluftsmusik m. m.

Genom parkavdelningen anordnas friluftsmusik under månaderna juni—augusti i ett trettiotal, företrädesvis i inre staden belägna parker, bland annat Observatorielunden, Humlegården, Vanadislunden, Vasaparken, Stadshuset, Kronobergsparken, Tantolunden, Björns Trädgård, Vita-bergsparken och Fåfången. I Kungsträdgården hållas middagskonserter i regel varje onsdag kl. 12,30—13,30. I övriga parker äro konserterna förlagda till kvällarna (vanligtvis kl. 19—21).

Av de omkring 170 konserter, som utföras, verkställes det övervägande antalet dels av två för ändamålet bildade orkestrar »Stockholms Promenadorkester» (38 man) och »Parkorkestern» (blåsorkester, 18 man), dels av fem militär-musikkörer samt ett antal enskilda blåskörer och sångkörer. Förutom instrumental- och sångkonserter arrangeras även trettio visafnarn, vid vilka icke blott musik och lyrik utan stundom även kortare skådespel förekomma. I Blå hallen i stadshuset anordnas orgelkonserter.

Förteckning över tjänstemän, som på grund av tjänstledighet ej tjänstgöra vid gatukontoret.

Byråingenjör (22).

Wallenberg, G. O.

Ingenjör (XVIII).

Kinnman, K.-E.

GN

Renhållningsavdelningen.

Lilla Nygatan 5 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 23 58 85 (växel); expeditionstid: 10—14,30.

Renhållningsavdelningen ombesörjer gatu- och avträdesrenhållning inom staden, åtager sig gårdsrenhållning, mottager sopor och annat avfall samt tillser, att avfallet oskadliggöres och så vitt möjligt ekonomiskt utnyttjas. Avdelningen svarar därjämte för underhåll och skötsel av bekvämlighetsinrättningarna.

Till avdelningen höra renhållnings- och soplastningsstationerna, sopförbrännings- och elektrisk kraftanläggning vid Lövsta verkstäder samt Spånga—Lövsta järnväg.

Författningar. Ordningsstadgan för rikets städer, fastställd av k. m:t 24 mars 1868, med ändr. (Kfh 1946: sid. 263; Svf 1947: nr 743). ÖA:s kung. 11 jan. 1869 med särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm utöver vad ordningsstadgan för rikets städer innehåller, med ändr. (Kfh 1946: sid. 272). Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. (Kfh 1946: sid. 363). ÖA:s kung. 31 mars 1892 ang. särskilda föreskrifter om renhållningen inom egendomarna i huvudstaden (»renhållningsstadgan»), med ändr. (Kfh 1946: sid. 390). K. brev 22 jan. 1898 ang. kommunens övertagande av fastighetsägarnas bestyr med gaturenhållningen, med ändr. 24 juli 1919 och 29 april 1932. Chefens för finansdep. brev till ÖA 4 okt. 1901 ang. kommunens övertagande av kronans gaturenhållningsskyldighet för sina fastigheter. ÖA:s kung. 5 april 1905 ang. transport av avträdesorenlighet. Taxa för hämtning av latrin, fastställd av ÖA 20 febr. 1940, med ändr. 12 mars 1948. Taxa för gårdsrenhållning, fastställd av drätselnämndens andra avdelning 1 maj 1918 (Kf 1918: nr 26). ÖA:s kung. 17 maj 1919 ang. förbud mot lumpinsamling ur hussopor. ÖA:s kung. 22 sept. 1939 ang. huvudstadens indelning i budningsdistrikt.

Stat år 1948. (Renhållning.) Utgifter: driftbudgeten 15,252,500 kr., dessutom förlagsmedel 1,125,000 kr., kapitalbudgeten 400,000 kr., låne-medel, i linjen 465,000 kr., inom linjen 355,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 6,796,600 kr.

Renhållningschef (24).

Björkman, A. Å. V.; mottagningstid: 13—13,30.

Renhållningsinspektör (20).

Franzén, J. A.; mottagningstid: 10—11.

Förste kammarsskrivare (17).

Neuendorff, H. G.

Biträdande inspektör (e. 17).

Thorén, K. G. S.

Uderingenjör (e. 17).

Höglkvist, S. H. (särskilt utredningsuppdrag).

Kammarsskrivare (15).

Jansson, K. G., tf.

Förste kontorsskrivare (e. 11).

Söderberg, F. R.

Dessutom en maskintillsyningsman, två kontorister.

Renhållningsstationerna.

Östra stationen

(omfattande Östermalm, Djurgården, Ladugårdsgärdet, Hjorthagen och Ekhamnen).

Ruddammsvägen 11, Ö.; t. 32 26 76, 33 62 23; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Andersson, R. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Eklund, K. P. K., tf.

Västra stationen

(omfattande Norrmalm, Vasastaden, Kungsholmen och Bromma församling).

Norrbackagatan 31, Va.; t. 33 99 62, 33 99 63, 33 99 64; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Jägerdal, S. A.

Förste kontorsskrivare (XI).

Pernebrant, G. A. V., tf.

Södra stationen

(omfattande Södermalm, Staden Mellan Broarna).

Helgagatan 14, Sö.; t. 43 38 19, 43 45 43; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (17).

Johnsson, A. R.

Förste kontorsskrivare (e. 11).

Hedström, J., tf.

Årstastationen

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Huddingevägen—Sockenvägen; t. 48 71 82, 49 70 50, 49 49 38; kontorstid: 8,30—16,15.

Distriktsföreståndare (e. 17).

Lundborg, F. A. F.

Förste kontorsskrivare (11).

Eriksson, E. G.

Dessutom aderton tillsyningsmän, tre förmän, tre kontorister. Antalet sysselsatta arbetare uppgick i medeltal under år 1947 till 747 st.

Verkstaden.

Kellgrensgatan 14, K.; t. 23 88 85 (växel).

Verkstadsingenjör (XIX).

Arvidsson, T. A. S.

Verkmästare (1 kl.) (15).

Almqvist, F. A.

Förste kontorsskrivare (11).

Englund, N. A.

Dessutom fem *verkmästare*, en *förråds-mästare*, en *ritare*, en *förste kontorist*, ett *första ritbiträde*, fyra *kontorister*, en *värmeledningskötare*. Antalet sysselsatta *arbetare* uppgick i medeltal under år 1947 till 137 st.

Budningskontor.

Lilla Nygatan 5, C.; expeditionstid: 9—15.

Sopförbränningsanläggningen vid Lövsta.

Hässelby villastad; t. 380904 och 380403; kontorstid: 9—16.

Sopor, latrin och övrigt avfall, som emottagas vid soplastningsstationerna, utforslas till den för ändamålet inköpta egendomen Lövsta vid Mälaren, varefter maskinella anordningar för avfallets vidare behandling finnas.

Maskinmästare (e. 17).

Westberg, J. L.

Dessutom en *maskinistförman*, en *verkmästare*, en *förman*, en *kontorsskrivare*. Antalet sysselsatta *arbetare* uppgick i medeltal under år 1947 till 80 st.

Bekvämlighetsinrättningar.

25 st. kabinett, av vilka ett hålles öppet endast sommard. Ny- och ombyggnader av kabinettet och urinkurarna, 100 st., ombesörjas av byggnadsavdelningen, underhåll och drift av renhållningsavdelningen.

Två *kabinettsvakter*, fyrtio två *biträden*.

Brandkåren.

Johannes brandstation: Malmsskällnads-gatan 64, C.; t. »brandkåren» (växel eller därest namnanropet är blockerat 10 15 20 för anmälan om eldsvåda samt tillkallande av sjukvagn vid olycksfall och sjukdomsfall, som fordrar omedelbar transport till sjukhus); Katarina brandstation: Tjärhovsgatan 11, Sö.; Kungsholmens brandstation: Kronobergs-

gatan 2, K.; Östermalms brandstation: Artillerigatan 69, Ö.; Bromma brandstation: Ulvsundavägen 30, Ulvsunda; Brännkyrka brandstation: Bäckvägen 1, Midsommarkransen, Stockholm 32.

Samtliga brandstationer stå i förbindelse med brandkårens telefonväxel.

Förvaltningen av brandväsendets angelägenheter handhåvas i Stockholm av gatunämnden såsom brandstyrelse.

Det åligger varje stad att i enlighet med bestämmelserna i brandlagen och brandstadgan den 15 juli 1944 hålla ett brandförsvar, som tillfredsställer skäliga anspråk på trygghet mot skada av brand.

Brandchefen utövar närmast under förvaltningsmyndigheten ledningen av stadens brandförsvar och ansvarar för att detsamma är i överensstämmelse med brandordningen till alla delar ändamålsenligt ordnat. Han är därjämte skyldig att inktaga, vad brandlagen och brandstadgan rörande hans befattning innehåller. Brandchefen är brandkårens befälhavare.

Under brandchefen är brandkårens organiserad på fyra avdelningar: eldsläcknings-, brandtekniska, elektrotekniska och kamerala avdelningen.

Brandchefen tillsättes av gatunämnden. Där ej stadsfullmäktige annorledes besluta, sker tillsättningen å viss tid, högst sex år, allt efter nämndens beprövande. Övrigt befäl vid brandkåren tillsättes av nämnden medelst förordnande tills vidare. Befattningarna som brandman och brandförman tillsätts av brandchefen medelst förordnande tills vidare. Icke-ordinarie brandman antages av brandchefen medelst kontrakt.

För tillkännagivande av eldsvåda finnes en brandtelegraf med å lämpliga ställen inrättade brandskåp, traktvis förbundna med brandstationerna. Därjämte finnes direkt telefonförbindelse med polisstationerna genom polisverkets växel. Överståthållarämbetet kungör två gånger om året, varefter brandskåpen finnas uppsatta.

Brandkåren har numera sin personal fördelad på sex stationer, nämligen Johannes, Katarina, Kungsholmens, Östermalms, Bromma och Brännkyrka. Dessutom finnas utom den egentliga staden två redskapsskjul uppförda i Södertörns villastad. Efter framställning av brandchef i kommun, där brand tagit eller hotar att taga större omfattning, är staden enligt brandlagen pliktig lämna släckningshjälp i den utsträckning brandchefen prövar möjlig utan att skälig hänsyn till stadens egen säkerhet åsidosättes.

Till brandkårens förfogande stå, förutom den till civilförsvaret anskaffade motorspruteparken m. m. f. n. 19 automobilmotorsprutor, 22 bogsprutbara motorsprutor och 30 andra för brandskyddsverksamheten avsedda bilar. (Betr. sjukvagnar m. m. se nedan.) Härtill komma sjösprutorna S:t Erik och Phoenix.

GN

I vilken utsträckning brandkåren är pliktig lämna släckningshjälp vid eldsvåda, som utbrutit utanför stadens område, provas och avgöres av brandchefen.

Brandsyn förrättas av brandchefen eller efter hans förordnande av annat brandbefäl. Eldstadsbesiktning utföres av skorstensfejare i samband med sotning. Genom kungörelse eller annorledes skall i förväg meddelande lämnas om tid, då brandsyn skall hållas.

Rörande sotning, se sid. 13.

Sjuk- och djurtransportväsendet utgör en del av brandkårens verksamhet. För verkställande av sjuktransporter finnas f. n. 17 sjukvagnar och för djurtransporter (sjuka och döda djur) tvenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler. (Se vidare under sjukhusdirektionen, sid. 391.)

Författningar. Brandlag 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1325). K. brandstadga 15 juli 1944 (Kfh 1946: sid. 1332). K. m:ts kung. 30 juni 1947 om ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. K. m:ts kung. 30 juni 1947 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under verksamhet vid brandsläckning m. m. Brandordning för Stockholm 19 juli 1924, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1345). Bestämmelser ang. uniformspersedlar för brandkåren, fastställda av gatunämnden 15 dec. 1943. ÖA:s kung. 29 mars 1938 ang. stadens indelning i sotningstrakter, med ändr. ÖA:s sotningstaxa för Stockholm 12 nov. 1929, med ändr.

Stat år 1948. (Brandväsendet.) Utgifter: driftbudgeten 5,466,302 kr., dessutom förlagsmedel tillhoppa 124,000 kr.; kapitalbudgeten, av låne-medel i linjen 33,200 kr.; inkomster: driftbudgeten 791,580 kr.

Brandchef (B).

Arve, E. A. M. (förordn. t. o. m. 30/9 1950); träffas å expeditionen, Malmkillnadsgatan 64, C. (Johannes brandstation): vardagar 13—15 (dag före sön- och helgdag 13—14); t. »brandkåren».

Vice brandchef (23).

Skogsberg, J.-E.

Eldsläckningsavdelningen.

Brandchef samt vice brandchef.

Se ovan.

Förste brandkaptener (20).

Grill, C. Ph. A.; Ekelund, K. R.; Palmquist, W. H.

Andre brandkaptener (18).

Hildebrand, B. E.; Lydén, S. T.

Brandmästare.

Braner, N. G. (14); Eklöf, S. S. J. I. (e. 14); Garmén, A. P. (14); Gedeberg, N. V. (XIV);

Gustavsson, B. F. (14); Hagbrand, A. V. E. (14); Jacobsson, S. H. (14); Malm, E. W. (14); Paulsson, K. Hj. (XIV); Rundqvist, A. G. (14); Runmar, C. E. E. (14); Sollenberg, H. A. (14); Ström, E. H. (14).

Brandtekniska avdelningen.

Förste brandingenjör (23).

Strömdahl, I. F.

Biträdande brandingenjör (e. 20).

Hultqvist, S. E. H.

Överbrandmästare och verkmästare (17).

Bergedahl, J. C.

Verkmästare (2 kl.) (e. 14).

Ståhl, G. R.

Elektrotekniska avdelningen.

Brandingenjör (22).

Kvarneby, H. B.

Ritare (14).

Hellgren, J. Y.

Verkmästare.

Fernlöf, J. V. E. (14); Askeryd, A. G. (e. 14).

Kamerala avdelningen.

Förste kammarskrivare (17).

Eklblad, K. E. V., tjl. (se sid. 159); tf. Johanson, K. G.

Kontorsassistent (13).

Blomgren, H. A.

Brandförmän (11).

Westberg, Å. K. E. (handhar bl. a. beklädnadsförrådet samt kommenderingen av s. k. säkerhetsvakter vid offentliga föreställningar å teatrar m. m.).

Dessutom inom samtliga avdelningar sextiotre brandförmän, trehundrastruttion brandmän, fem hantverkare, två kontorister, två första kontorsbiträden, fyra kontorsbiträden, tjugufem linjemontörer, varav sju avlönade enligt kollektivavtal samt tillfälligt anställda en montageingenjör och en ritare.

Personalläkare (3,900 kr.).

Wikander, L. O. S., prakt. läkare, Grev Turegatan 22, Ö.; t. 62 17 06; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30.

Stockholms stads kyrkogårdsnämnd.

Kyrkogårdsnämnden.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokontonr 546); t. 23 28 10. Sessionstid: i regel första helgfria tisdagen i varje månad kl. 15,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom instruktion, antagen av stadsfullmäktige den 23 september 1940 och fastställd av överståthållarämbetet den 20 november 1940, erhöill *Stockholms stads kyrkogårdsnämnden* sin nu gällande organisation. Instruktionen trädde i kraft den 1 december 1940.

Kyrkogårdsnämnden har till uppgift att handha förvaltningen av staden tillhöriga eller åt staden upplåtna begravningsplatser med allt vad därtill hör, ävensom övriga begravningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Det åligger nämnden att uppgöra och till stadsfullmäktige för fastställelse överlämna förslag till bestämmelser angående avgifter och övriga villkor för nyttjanderätt till gravplats. Under kyrkogårdsnämndens lyder kyrkogårdsförvaltningen, vars chef är direktören.

Enligt instruktionen för kyrkogårdsnämnden består nämnden av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra för två år valda ledamöter, av vilka en utses av [Stockholms domkapitel]¹⁾ samt fem av stadsfullmäktige. För ledamot, utsedd av domkapitlet, tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas fem suppleanter av stadsfullmäktige. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Direktören äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Under kyrkogårdsnämndens förvaltning stå två begravningsplatser, nämligen norra begravningsplatsen och södra begravningsplatsen, den senare bestående av tvenne områden, Sandsborgskyrkogården och Skogskyrkogården. Å norra begravningsplatsen finnas två gravkapell (förutom ett å katolska och ett å mosaiska församlingarnas begravningsplatser). Å Skogskyrkogården finnas Heliga Korsets kapell, som jämte Trons kapell och Hoppets kapell utgör Skogskyrkogårdens huvudkapellanläggning med

tillhörande krematorium, samt Skogskapellet och Uppståndelsekapellet och å Sandsborgskyrkogården Sandsborgskapellet. Antalet gravkapell å södra begravningsplatsen är sålunda sammanlagt sex. Å norra begravningsplatsen finnes ett Svenska eldberägelseföreningen tillhörigt krematorium med jordfästningskapell och kolumbarium.

De av katolska och mosaiska församlingarna anlagda särskilda begravningsplatserna inom norra begravningsplatsens område stå icke under kyrkogårdsnämndens förvaltning.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads kyrkogårdsnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 61). Instruktion för kyrkogårdsnämndens [kamerare] direktör, antagen av nämnden 3 nov. 1936. Instruktion för de hos Stockholms stads kyrkogårdsnämnd anställda organisterna och deras ställföreträdare, fastställd av kyrkogårdsnämnden 15 sept. 1931. K. brev 27 aug. 1886 ang. gamla kyrkogårdens utanför Norrtull överlämnande till kyrkogårdsnämndens vård och förvaltning. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser, utg. av kyrkogårdsnämnden i juli 1943. Taxa å avgifter för nyttjanderätt till gravplatser å stadens begravningsplatser, godkänd av SF 19 mars 1945. Taxa å avgifter för begagnande av de under kyrkogårdsnämndens förvaltning ställda begravningsplatser, gällande fr. o. m. 1 juli 1945. Taxa å avgifter för underhåll m. m. av gravar å Stockholms norra och södra begravningsplatser, beslutad av kyrkogårdsnämnden 7 nov. 1939.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 3,138,385 kr., kapitalbudgeten 210,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,695,200 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd, t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

***Ankar, G. A.**, prost (utsedd av domkapitlet).

***Brith, L. G.**, förste byråsekreterare.

***Carlsson, H. T.**, slöjdlärare.

Larsson, Gunnar J., kommunalarbetare, stadsfullm.

Thuridin, O. E., verkst. direktör.

¹⁾ Numera av domkapitlet i Stockholms stift.

KN

Suppleanter.¹⁾

- *Danielsson, J. E. V., kyrkoherde (utsedd av domkapitlet).
Cronquist, G. L., sekreterare.
*Holmberg, O. V., direktör.
*Lamm, H. E., tjänsteman.
Nyberg, J. S., skräddarmästare.
Persson, O. J., parkarbetare.

Sekreterare (840 kr.).

Martin, J. H., stadsplanesekreterare (se sid. 156).

Tjänstedelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Britth, L. G.; Johansson-Visborg, Anna S.

Revisorer.

Gemensamma för gatunämnden m. fl. (se sid. 159).

Kyrkogårdsförvaltningen.

Nämndens expedition.

Vasagatan 24, 1 tr. (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 546); t. 23 28 10 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—14, 30, lördagar och dag före helgdag 10—14, under april måndag—fredag även 16,30—18.

Direktör (A).

Karlsson, E. A.; mottagningstid: 10—11.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Attermark, J. H. T.; träffas säkrast 10—11.

Underingenjör (17).

Lund, C. H.

Kammarskrivare (15).

Johansson, f. Whitlock, Irma E.

Kontorsassistent (XIII).

Fors, M. W.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ledamoten hr Carlsson, vice ordföranden samt ledamoten hr Larsson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Nyberg, Persson och Lamm i nu nämnd ordning ävensom ledamöterna hrr Britth och Thurdin i första hand ersättas av suppleanterna hrr Holmberg och Cronquist i nu nämnd ordning. Därest denna ordning icke kan upprätthållas, skola suppleanterna inträda efter tjänstetid i nämnden, resp. levnadsålder eller i följande ordning: 1) hr Holmberg, 2) hr Nyberg, 3) hr Persson, 4) hr Lamm samt 5) hr Cronquist.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Askner, f. Westermarck, D. E. (Lisa).

Arkitekt för granskning av gravvårdsritningar m. m. (5,400 kr.).

Wahlman, J. I.; träffas helgfria tisdagar 17,30—19 och fredagar 10—11,30 samt under tiden april—juni även helgfria måndagar och torsdagar 10—11,30.

En extra ritare (3,732 kr.), en extra första kontorsskrivare (3,540 kr.), en kontorist (8), ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett kontorsbiträde (5), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Norra begravningsplatsen.

Solna (postadress: Stockholm 6); t. 27 26 40 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (17).

Cato, H. A. A.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

Eriksson, C. I.

Två verkmästare (2 kl.) (14), tre verkmästare (3 kl.) (12), två e. o. verkmästare (3 kl.) (XII), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Dessutom arbetare (vintern lägst 52, sommaren högst 113) och arbeterskor (vintern lägst 3, sommaren högst 161).

Södra begravningsplatsen.

Enskede; t. 49 25 50 (växel); expeditionstid: helgfria dagar 10—17, lördagar och dag före helgdag 10—15,30.

Kyrkogårdsinspektör (17).

Ruthner, C. G.; träffas helgfria dagar 10—11.

Kontorsassistent (13).

Östedt, F. H.

Två verkmästare (2 kl.) (14), en krematorieföreståndare (13), en verkmästare (3 kl.) (12), två e. o. verkmästare (3 kl.) (XII), ett krematoriebiträde (11), tre e. o. krematoriebiträden (XI), två extra krematoriebiträden (4,008—3,732 kr.), två extra verkmästare (4,560—4,056 kr.), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett extra kontorsbiträde (2,640 kr.).

Dessutom arbetare (vintern lägst 56, sommaren högst 96) och arbeterskor (vintern lägst 7, sommaren högst 266).

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se nedan expeditionen.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 4 mars 1929 att inrätta Stockholms stads idrottsstyrelse, vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj s. å.

Den 20 februari 1939 beslöt stadsfullmäktige att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som framlagts i ett den 5 oktober 1938 av en av stadskollegiet tillsatt kommitté — friluftskommittén — avgivet betänkande, uppdraga åt idrottsstyrelsen att under benämningen *Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse* handhåva stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar, bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i den mån de icke enligt gällande författning eller särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan myndighets förvaltning, samt handlägger övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Styrelsen utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För handläggning av vissa ärenden har styrelsen inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts- och friluftsspecialiserade samt delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet (se nedan). Chef för styrelsens expedition och anläggningar är idrottsdirektören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen påkalla biträde av vederbörande stadsmyndigheter. Sådant biträde lämnas av kammarkontoret med styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 55).

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 4,186,607 kr., kapitalbudgeten 660,900 kr., lånemedel, inom linjen 391,000 kr., dessutom

förlagsmedel 486,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 980,250 kr.

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Berglund, H. J., borgarråd; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

Malm, A. B., direktör.

Övriga ledamöter.

Edstam, A. M. (Anna-Maja), överlärare, stadsfullm.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

*Tiderman, G. E. F., murare, stadsfullm.

*Wahrolén, J. I., sekreterare, stadsfullm.

*Wide, E. E., överlärare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Elbe, A. M., typograf.

*Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, stadsfullm.

Lundström, Å., tjänsteman.

*Löw, G. E., extra kurator.

Nordenfelt, B., redaktör.

*Palmgren, M. J., sadelmakarmästare, stadsfullm.

Sekreterare.

Garpe, D. A. J., tf. drätselkamrerare (se sid. 113).

¹⁾ Enligt styrelsens beslut skola vid förfall för ledamöterna suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden och ledamöterna hrr Ek, Wide och Tiderman suppleanterna hrr Karlsson, Elbe, Lundström, Löw, Nordenfelt och Palmgren, för vice ordföranden och ledamöterna fröken Edstam suppleanterna hrr Nordenfelt, Palmgren, Karlsson, Elbe, Lundström och Löw samt för ledamöterna hr Wahrolén suppleanterna hrr Palmgren, Nordenfelt, Karlsson, Elbe, Lundström och Löw.

IFS

Idrotts- och friluftsstyrelsens delegerade m. m.

Ekonomidelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Malm, A. B., vice ordf.; Karlsson, Hans G. B.; Tiderman, G. E. F.; Wahrolén, J. I.

Friluftstdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Wahrolén, J. I., vice ordf.; Ek, V. E.; Karlsson, Hans G. B.; Löw, G. E.; Nordenfelt, B.

Idrottsdelegerade.

Berglund, H. J., ordf.; Edstam, A. M. (Anna-Maja); Elbe, A. M.; Lundström, Å.; Palmgren, M. J.; Wide, E. E., vice ordf.

Delegerade för instruktions- och ungdomsverksamhet.

Wide, E. E., ordf.; Nordenfelt, B., vice ordf.; Nyrén, G. H.; Tiderman, G. E. F.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 470.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Berglund, H. J., borgarråd.

Övriga ledamöter: Lundström, Å., tjänsteman, Nyrén, G. H., idrottsdirektör (utsedd av idrotts- och friluftsstyrelsen); Rude, K. F. R., major, Wibom, T. H., major, vice ordf. (utsedd av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 293).

Idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60; expeditionstid: 10—14.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 317,836 kr.

Idrottsdirektör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1951); mot-tagningstid: 10—11.

Friluftshintendent (XXI).

Thor, E. V.

Sekreterare (e. 21).

Franzén, R. M.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.

Kamrerare (19).

Ljungman, C. G.

Ingenjör (XIX).

Fröling, K. W. F.

Ingenjör.

Söderberg, J.

Förste kammarskrivare (17).

Swahn, C. E. E. (T), tjl. (se sid. 128), tf. Dahlin, T. J.

Förste kammarskrivare (e. 17).

Sahlin, B. S.

Underingenjör.

Nyström, N. J. A.

Tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

Kammarskrivare (e. 15).

Bock, A. S.

Båtinspektör.

Tebelius, B. G.

Amanuenser (XIII).

Hjort, A. L., tjl. (se sid. 176), tf. Norström, Ebba M.; Carlberg, K. E. B., tjl. (se sid. 362), tf. Löwgren, E. A.

Amanuens (e. 13).

Dahlin, T. J., tjl. (se ovan), tf. Ribæus, f. Spjut, Eva G.

Kontorsskrivare (9).

Vakant, tf. Ryderberg, f. Carlsson, Valborg A.

Kontorsskrivare och registrator (e. 9).

Sandström, f. Erikson, Märta V., tjl., tf. Ericson, f. Lundqvist, Dagmar T.

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), tre extra första kontorsbiträden, två e. o. kontorsbiträden (V), fem extra kontorsbiträden, en expeditionsvakt (6), en extra expeditionsvakt, ett expeditionsvaktsbiträde.

Idrotts- och gymnastikverksamhet.

I Stockholm finnas f. n. femton större idrottsplatser, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Kristinebergs, Stads-hagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Ångby, Stora Essingens och Mälarhöjdens idrottsplatser. Av dessa äro Stadion och Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhöriga områden samt de tretton övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark.

Stadion förvaltas av stadionsstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skolungdom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 470).

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden, är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skolungdom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 470).

Kristinebergs, Stadshagens, Hjorthagens, Zinkensdamms, Enskede, Älvsjö, Aspuddens, Stora Mossens, Stora Essingens, Mälarhöjdens, Ångby och Årsta idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Johanneshovs idrottsplats, vars anläggande påbörjats av Stockholms idrottsförbund och som intill den 1 januari 1944 även förvaltats av detta förbund, övergick genom avtal mellan kronan och staden i samband med stadsplanläggningen av Årsta- och Johanneshovsområdena år 1940 i stadens ägo. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Från och med år 1944 har idrottsplatsens förvaltning övertagits av idrotts- och friluftsstyrelsen. Efter styrelsens övertagande ha bl. a. anlagts två sandplaner.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner*, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnucks skolor och vidare de i Bellevueparken, Tantolunden, Traneberg, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby, Långbrodal, Södertörn, Södra Hammarby, Olovslund, Riksbys, Tallkrogen, Hågersten och Gröndal äro de största. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som avgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetsnämndens försorg hava lekpla-

ner anlagts i koloniträdgårdsområden i Svedmyra, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 40 st. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). Driften av denna sportstuga är överlätnen till Enskede ungdomsråd. Vid Fagersjö finnes en år 1939 uppförd mindre sportstuga.

En invid Eriksdalsskolorna uppförd hall för inomhusidrott — Eriksdalshallen — öppnades hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22 x 43 meter resp. 17 x 38 meter, omklädnadsutrymmen, expeditiionslokaler, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,134, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,236 sittplatser och 600 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas sex dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Tre tennisbanor i Södra Ångby äro av staden utarrenderade till Ångby tennisklubb. Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två i Hjorthagen, tre i Enskede, tre i Mälarhöjden, två vid Flatenbadet (se nedan), vilka anläggningar förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Ytterligare en tennisbana finnes i Gustav Adolfs parken. Mark på Ladugårdsgärdet upplåtes till Stockholms tennisförbund och Stockholms korporationsidrottsförbunds tennissektion för ett tiotal tennisbanor.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågavarande anläggningar kunna erhållas å idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Genom styrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner, dels i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1947—1948 hava i enlighet härmed anordnats åttiofyra banor. Dessutom lämnar staden bidrag till upprättande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omejd, under villkor att barn i stadens skolor hava fritt tillträde till banorna (jfr sid. 470). Vintersäsongen 1947—1948 hava femton sådana banor anlagts. Vidare underhållas ett nittioatal *kälbäckar* i stadens parker och förstäder.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 470). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrym-

IfS

men samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke toges i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennis spel. I Forsgrénka medborgarhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiksal. Gymnastiksalen, som står i direkt förbindelse med Forsgrénka badet, är inredd jämväl för handboll och tennis spel. Salens golvyft mäter 16,5 x 36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

I och med beslut av stadsfullmäktige den 16 december 1946 om flyghamnsstyrelsens upphörande med utgången av år 1946 har uppdragits åt idrotts- och friluftsstyrelsen att från och med den 1 januari 1947 övertaga förvaltningen av Skarpnäcks flygplats. Denna flygplats har byggts under år 1940 i dåvarande arbetslöshetskommitténs regi under ledning av en särskild arbetsdelegation med representanter för flyghamnsstyrelsen och den kommunala arbetslöshetsförvaltningen. Flygplatsen, som har kostat i runt tal 1,200,000 kr., är upplåten för glid- och segelflygverksamhet.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 januari 1945 att anvisa ett anslag av 31,000 kr. att tillhandahållas Stockholms segelflygklubb såsom bidrag till vissa anläggningar för segelflyget.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 2,205,296 kr., kapitalbudgeten 326,900 kr.; inkomster: driftbudgeten 254,100 kr.

Verkmästare (XV).

Holm, G. H. L., Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Verkmästare.

Eklind, H. A.; Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsplats.

Essingestråket, Stora Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsplan.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A., tjl. (se ovan), tf. Bastholm, E. A.

Mattens idrottsplan.

Vanadisvägen 14, Va.; t. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sv.; t. 42 24 90.

Föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Johanneshovs idrottsplats.

Nynäsvägen, Enskede 1; t. 48 20 70.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Enskede idrottsplats.

Handelsvägen, Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (e. 11).

Ekberg, A. O.

Enskede sportstuga.

Enskedevägen invid Enskede idrottsplats; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.

Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 12 33.

Föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (11).

Strähle, B. E. R.

Mälarhöjdens idrottsplats.

Södertäljevägen (nya), Mälarhöjden; t. 46 11 18.

Föreståndare (e. 11).

Crammer, C. H. V.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

Ångby idrottsplats.

Vultejusvägen, Ångby 1; t. 37 36 72.

Föreståndare (e. 11).

Carlsson, G. E. H.

Årsta idrottsplats.

Sköntorpsvägen, Årsta; t. 48 47 34.

Eriksdalshallen.

Ringvägen 70, Sö.; t. 43 88 90 och 43 89 15 (kassan).

Föreståndare

(gemensam med Forsgrénka badet).

Hjort, A. L. (se sid. 176).

Två e. o. vaktmästare (VIII).

Smedslättens tennisbanor.

*Alviksvägen—Djurklouwägen, Smedslätt-
ten; t. 25 05 22.*

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Hjorthagen; t. 60 83 83.

Enskede tennisbanor.

*Enskede idrottsplats, Handelsvägen,
Enskede 1; t. 49 16 85.*

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälarhöjdens tennisbanor.

*Mälarhöjdens idrottsplats, Södertälje-
vägen (nya), Mälarhöjden; t. 46 11 18.*

Vasa gymnastikhall.

*Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang.
upplåtelse 52 02 60.*

En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénska gymnastikhallen.

*Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.;
t. 40 11 02.*

Föreståndare.

Hjort, A. L. (se sid. 176).

Två e. o. biträden (III).

*För samtliga idrottsanläggningar: varierande
antal arbetare.*

Badverksamhet.

I Stockholm finnas tio större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislundens samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Platen, Älvsjö, Vårby, Mälarhöjden, Södra Ängby och Erstaviksbadet. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Vidare hava mindre strandbad anordnats å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, å Gröndal samt vid Långsjön i Brännkyrka. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudden, Älvsjö, Mälarhöjden, Hjorthagen, Bällstalund, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingen samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrymmts i Forsgrénska medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislunden, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjliggör längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten av maj till omkring mitten av september. Tidigare under vårsäsongen kan badet hållas öppet för solbad med dusch.

Tranebergsbadet, nära Tranebergsbrons östra landfäste, är ett strandbad.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige beslöt å 1938 anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslundens i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor, idrotts- och lekfält samt lägerlivsområde. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i abonnerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

Vårbybadet är ett strandbad i Mälaren vid Vårbyfjärden, utarrenderat till enskild person.

Erstaviksbadet är ett strandbad vid Erstavikens norra strand.

Ängbybadet är ett strandbad i Södra Ängby.

I Forsgrénska medborgarhuset är inrymd en större varmbadanläggning, Forsgrénska badet, som togs i bruk hösten 1939. Badet är ett gemensamhetsbad med en bassäng om $12 \times 33\frac{1}{2}$ meter, bastu- och tvagningsrum samt omklädningsutrymmen för 480 badgäster samtidigt. Vid tävlingar kan beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudden å en av aktiebolaget Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt belägna varmbadhuset, som under år 1939 ombyggt och utvidgats, inrymmer ett större omklädningsrum, ett tvättrum med duschar, en bastu, en 6×15 meter stor simbassäng, en karbadshytt m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Hjorthagens, Bällstalunds, Örby, Enskede och Storkyrkoförsamlingens skolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av styrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande

förutom uppvärmnings- och filtreringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 470). Därjämte erhåller Riksföreningen för simningens främjande (Simfrämjandet) bidrag för kursverksamhet bland husmödrar samt fritidssysselsättning för ungdom.

Uppgifter angående avgifterna å ifrågasvarande anläggningar kunna erhållas ästyrelsens expedition.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 1,236,697 kr.; inkomster: driftbudgeten 580,850 kr.

Badinspektör (e. 19).

Hjort, A. L.; Forsgrénka badet, Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06.

Friluftsbad.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. från Sveavägen); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badföreståndare*, en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Snoilskvågen); t. 50 56 98.

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. från Ringvägen 96); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se sid. 175).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

Tillsyningsman (IX).

Karlström, K. S., tjl., tf. Hertzell, N. G.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och tre *simlärare*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen, Älvsjö 1; t. 47 15 07.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Långsjöns friluftsbad.

Sjöstigen invid Långsjöplan; t. 47 21 60.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Mälarhöjdens friluftsbad.

Nordväst om Jakobsbergs gård, Mälarhöjden; t. 46 12 71.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och tre *simlärare*.

Vårbybadet.

Vårby; t. Fittja 101.

Utarrenderat, se sid. 175.

Gröndalsbadet.

I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen, Gröndal; t. 45 24 18.

Under badsäsongen en *simlärare*.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, tre *simlärare* och en *förste vaktmästare*.

Ängbybadet.

Färjestadsvägen, Södra Ängby; t. 37 08 76.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärare*.

Erstaviksbadet.

Vid Erstavikens norra strand, 20 min. gångväg från Solsidans station; t. 17 10 90.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Stora Essingens friluftsbad.

Invid Oxhålsхамnen å öns västra sida; t. 51 63 51.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och en *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

Å Kungsholmslandet nordväst om bron till Lilla Essingen; t. 51 28 82.

Under badsäsongen en *simlärare*.

För samtliga friluftsbad: fyra *simlärare* och en *simlärarinna* såsom avlösare å ledighetsdagar samt varierande antal arbetare.

Varmbad.

Forsgrénka badet.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02, 42 00 06 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Badinspektören.

Ett extra första kontorsbiträde, ett e. o. kontorsbiträde (V), en e. o. siminstruktör (IX), två e. o. förste badmästare

(X), sex e. o. badmästare (VIII), en extra badmästare, fyra e. o. badassistenter (IV), tre extra badassistenter, två extra kassörskor, en extra förrädsföreståndarinna, en e. o. expeditiionsvakt (VI) samt stöderskepersonal och tillfällig timavlönad personal.

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron,
Hornstull; t. 40 71 38.

En extra förste badmästare (3,900 kr.),
en e. o. badmaskinist (!X), två extra kassörskor.

Älvsjö varmbadhus.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1;
t. 47 17 20.

En badföreståndarinna (4).

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En e. o. badmaskinist (IX) (tillika badmaskinist i Älvsjö varmbadhus), en badföreståndarinna (4).

Mälarhöjdsbadet.

Mälarhöjdens nya folkskola, Mälarhöjden.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, Sundbyberg.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 1.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Enskedebadet.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30,
Enskede 1.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Storkyrkans folkbad.

Storkyrkans folkskola, Svartman-
gatan 22, C.

En extra baderska, en extra maskinskötare.

Friluftsverksamhet.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan växtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utövare till för ändamålet lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 175) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälarhöjdens friluftsbad, varest genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen, vid Nibbla å Ekerö och å skärgårdsreservaten Finnhamn vid Husaröleden och Grinda i Saxarfjärden. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen, vid Södra Ängby i närheten av Ängbybadet samt på Grinda i skärgården äro anordnade campingplatser för *turister*.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnnehavare har att erlagga en mindre tältningsavgift.

Av Föreningen för skidloppningens och friluftslivets främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 470). Idrotts- och friluftsstyrelsen utförde hösten 1942 ny fartuppbbyggnad för skidbacke i Stadshagen. Å styrelsens stat äro medel upptagna för underhåll och drift av skidbackar, därav två i Enskede, en i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma, en i Älvsjö, en i Blommensberg samt en vid Rosendal på Djurgården, ävensom av smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Inom staden och dess närmaste omgivelningar anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjuguåtta, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov.

För friluftsåndamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 december 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt be-

Ifs

tänkande av den 5 oktober 1938 framlagt en detaljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturallmänning. Under år 1939 restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. Med bidrag ur fonden för friluftslivets främjande restaurerades och iordningställdes under år 1942 den s. k. Janssonsgården till scoutstuga och är nu upplåten till Stockholms scoutdistrikt.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 21 juni 1943 har staden förvärvat egendomen Finnhamn i Ljusterö socken. Till förvärvet av egendomen har erhållits statsbidrag till ett belopp motsvarande omkr. 25 % av köpeskillingen. Egendomen, som är belägen fågelvägen c:a 46 km öster ut från Stockholm och omfattar en sammanlagd landareal av omkr. 90 har, utgöres av de öster om Ingmarsö vid Husaröleden belägna Stora och Lilla Jolpan, den västra hälften av Södra Långholmen samt ett antal mindre holmar och kobbar. Finnhamn utnyttjas såsom friluftsservat i skärgården och har iordningställt såsom friluftsgård med rast- och båtplatser för friluftsfolk samt campingplatser. Verksamheten vid friluftsgården handhaves närmast av folkrörelsernas resc- och semesterorganisation (Reso). Genom beslut av stadsfullmäktige den 18 september 1944 har staden förvärvat egendomen Grinda i Värmdö socken. Egendomen är belägen i östra Saxarfjärden utanför Lindalsundet omkring 22 km fågelvägen från Stockholm och omfattar en areal av c:a 160 har, varav 14 har åkerjord. Till huvudön Grinda höra ett tiotal större och mindre holmar. Grinda utnyttjas i likhet med Finnhamn såsom friluftsområde i skärgården. Huvudbyggnaden kommer efter en del ändringsarbeten att tagas i anspråk såsom semestergård. För annan inkvartering, lägerlivsverksamhet m. m. uppföras ett antal särskilda förläggningstugor. Till denna semesteranläggning hava stadsfullmäktige den 17 mars 1947 anvisat medel.

Stadskollegiet har uppdragit åt idrotts- och friluftsstyrelsen att för framtiden handlägga de ärenden, som sammanhånga med ordnandet av hamnar och uppläggningsplatser för småbåtar, och stadsfullmäktige hava den 24 januari 1944 uppdragit åt styrelsen att framlägga förslag till erforderliga åtgärder i ämnet. Styrelsen har fr. o. m. den 1 januari 1945 övertagit förvaltningen av samtliga staden tillhöriga hamn- och uppläggningsplatser för småbåtar. För småbåtsverksamheten disponerar styrelsen under år 1948 15,000 kr.

I syfte att åstadkomma ett effektivare utnyttjande av skolornas obligatoriska friluftsdagar ställer styrelsen kunniga ledare till lärarnas förfogande. Därjämte anordnas ett stort antal

permanenta terrängbanor, orienteringsleder, miniatyrorienteringsbanor, punktorienteringsbanor m. m. på lämpliga terrängområden inom staden eller dess närmaste omgivningar. I samarbete med skid- och friluftsförbundet samt turistföreningen anordnar styrelsen under sportlov utflykter och utfärder samt instruktion i vinteridrottens olika grenar. För dessa skolungdomsutflykter hava stadsfullmäktige i likhet med föregående år anvisat medel.

År 1944 beredde styrelsen ett mindre antal stockholmare tillfälle till amatörfiske å vissa staden tillhöriga vattenområden. Genom olika fiskevårdande åtgärder och genom anskaffandet av flera fiskevatten ha efter hand ökade tillfällena kunnat beredas till amatörfiske. Fem tusen fiskekort tillhandahöllös sålunda under år 1947 för rätt till fiske i ett tjugutal vatten i Mälaren, Saltsjön och insjöar i Stockholms närmaste omgivningar. För ifrågavarande verksamhet har för år 1948 anvisats ett anslag av 13,000 kr.

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 426,778 kr., kapitalbudgeten 334,000 kr., av lånemedel inom linjen 391,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 145,300 kr.

Skolungdomsutflykter:

Friluftsassistent (e. 9.)

Öst, N. O., Hantverkargatan 26, 3 tr.; t. 52 50 60.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälärhöjdens lägerlivsområde.

Mälärhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. 46 12 71.

Farstanäsens lägerlivsområde.

Södertörns villastad; t. Södertörns villastad 4 45.

Nibbla lägerlivsområde.

Ekerö socken; t. Träkvista 1 23.

Tyresta.

Österhaninge socken; t. Handen 2 60.

En e. o. tillsyningsman (VIII).

Finnhamn.

Ljusterö socken; t. Ingmarsö 2.

Grinda.

Värmdö socken; t. Tranvik 28 b.

För samtliga friluftsområden: två extra tillsyningsmän, en extra friluftsassistent.

Stockholms stads civilförsvarsnämnd.

Civilförsvarsnämnden.

Bolinders Plan 3 (postadress: postfack, Stockholm 8); t. 222020 (växel). Nämnden sammanträder tredje tisdagen i varje månad kl. 16.

Luftskyddslagen den 11 juni 1937 jämte övriga författningar rörande luftskydd och utrymning m. m. hava från och med den 1 december 1944 ersatts av civilförsvarslagen den 15 juli 1944 samt civilförsvarskungörelsen den 14 september samma år.

Enligt sistnämnda författning tillkommer civilförsvaret: a) att planlägga och i enlighet med meddelade föreskrifter verkställa erforderliga åtgärder för civilbefolkningens samt anläggningars, byggnaders och annan egendoms skyddande mot fiendtliga anfall, särskilt flyganfall, ävensom mot spioneri och sabotage; b) att ingripa mot sådan brand eller skada, som förorsakas av fiendtlig verksamhet, ävensom i övrigt begränsa eller lindra följderna av dylik verksamhet; c) att under krig och, i den mån k. m:t därom förordnar, vid krigsfara ingripa jämväl mot annan brand eller skada än sådan, som förorsakas av fiendtlig verksamhet; d) att planlägga och genomföra undanförel och förstöring, i den mån sådan verksamhet icke enligt vad därom är eller kan vara bestämt åvilas annan myndighet än civilförsvarsmyndighet; e) att, i den mån k. m:t därom särskilt förordnar, vidtagna åtgärder för omhändertagande av en mera omfattande flyktningström; samt f) att i övrigt handhåva sådan på det allmänna ankommande civil verksamhet för rikets försvar, som icke enligt vad därom är eller kan vara föreskrivet åvilas annan myndighet än civilförsvarsmyndighet.

Riket indelas i civilförsvarsområden. Stockholms stad tillhör Stockholms civilförsvarsområde, i vilket förutom staden ingår Sundbyberg, Solna, Spånga, Nacka samt Huddinge.

Den centrala ledningen av civilförsvaret utövas under k. m:t av civilförsvarsstyrelsen. Inom varje län handhar länsstyrelsen ledningen av civilförsvaret. Länsstyrelsens uppgift har i civilförsvarskungörelsen närmare angivits så, att å densamma ankommer att leda och övervaka planläggningen av civilförsvaret samt att tillse att statliga och kommunala myndigheter samt enskilda fullgöra sina skyldigheter i enlighet

med verkställd planläggning. Länsstyrelsen har vidare att anordna övningar m. m. samt att leda och övervaka civilförsvarsutbildningen. I Stockholm ankomma dessa uppgifter å överstätt-hållarämbetet. Inom ämbetet har civilförsvarsdirektören att närmast under kansli- och direktören å andra kansliavdelningen svara för uppgifternas fullgörande (se sid. 5). Den omedelbara ledningen av civilförsvaret inom varje civilförsvarsområde tillkommer civilförsvarschefen, vars uppgifter i stort sett angivas med samma ordalag som ifråga om länsstyrelse. Därest statliga eller kommunala myndigheter eller enskilda vägra eller underlåta att efterkomma av honom gjorda anmaningar, har han att anmäla förhållandet för länsstyrelsen för erhållande av rättelse. De grundläggande bestämmelserna rörande civilförsvarets omfattning och beskaftenhet inom varje civilförsvarsområde skola upptagas i en organisationsplan. Förslag till sådan plan skall upprättas av civilförsvarschefen i samråd med den eller de civilförsvarsnämnder, som finnas inom civilförsvarsområdet. Över förslaget skola de, som i allmänhet utöva kommunernas beslutanderätt, erhålla tillfälle att yttra sig. Organisationsplan skall därefter fastställas av länsstyrelsen.

Det åligger kommunen att i enlighet med den sålunda fastställda organisationsplanen ekonomiskt och materiellt svara för upprätthållandet av det *allmänna* civilförsvaret, däri inbegripet anordnande av allmänna skyddsrum och källarmursgenombrott för sådana. I fråga om det *särskilda* civilförsvaret (hemskydd och verkskydd) har kommunen att, i den mån skyldighet härutinnan icke åvilas ägare eller innehavare av anläggning eller byggnad, sörja för att personalen i erforderlig omfattning utbildas och övas så ock anordna källarmursgenombrott för enskilda skyddsrum. Kommunen skall slutligen genom sina myndigheter lämna civilförsvarschefen biträde i sådana frågor rörande civilförsvaret, som hava samband med de särskilda myndigheternas verksamhetsområden. Kostnaderna för civilförsvaret skola i regel fördelas med $\frac{1}{3}$ å kommunen och $\frac{2}{3}$ å staten, men kommunen har i första hand att bestrida kostnaderna i deras helhet.

1945 års civilförsvarsutredning har avgivit ett betänkande med förslag rörande civilförsvarsorganisation m. m. Utredningens förslag till ändrade kostnadsbestämmelser innebär bl. a. att

kostnadsansvaret för civilförsvarets administration skall förskjutas från kommunerna till staten. K. m:s proposition i ämnet har ännu ej förelagts riksdagen.

De kommunen åvilande uppgifterna med avseende på civilförsvaret skola handhas av en civilförsvarsnämnd.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 december 1944 att tillsätta *Stockholms stads civilförsvarsnämnd*. Denna nämnd skall enligt samma beslut bestå av fem ledamöter, av vilka minst en skall vara kvinna. För varje ledamot skall utses en ersättare. Uppdraget skall gälla för fyra år. Avgår ledamot eller ersättare under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, skall fyllnadsval anställas för återstående tid. Civilförsvarschef må ej vara ledamot eller ersättare i civilförsvarsnämnd, ej heller den som icke uppnått tjugutre års ålder eller som icke råder över sig och sitt gods. Ledamot eller ersättare må kunna avsäga sig uppdraget: a) om han icke är boende inom kommunen; b) om han är ämbets- eller tjänsteman och av sin befattning hindras att fullgöra uppdraget; c) om han efter fyra års tjänstgöring som ledamot i nämnden är i tur att därifrån avgå samt d) om han uppnått sextio års ålder eller eljest uppgiver hinder, som av den väljande myndigheten godkännes. Vid civilförsvarsnämnds sammanträde äger civilförsvarschefen att närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt att, om han så önskar, få sin mening antecknad till protokollet. Han äger därjämte påkalla sammanträde av nämnden för behandling av vissa frågor. Civilförsvarsnämnd utser inom sig ordförande och vice ordförande för ett år i sänder. Endera av ordföranden och vice ordföranden skall vara icke krigstjänstskyldig person.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och ersättare (för åren 1945—1948) ägde rum den 18 december 1944 (fyllnadsval den 30 oktober och 16 december 1946, den 27 januari, 17 februari samt den 31 oktober 1947).

Författningar. Civilförsvarslag 15 juli 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1353; Svf 1947: nr 388). K. civilförsvarskungörelse 14 sept. 1944, med ändr. (Kfh 1946: sid. 1377).

Stat år 1948. Utgifter: driftbudgeten 150,000 kr. (till fördelning av stadskollegiet mellan nämnden och civilförsvarsbyrån), dessutom förlagsmedel 2,151,647 kr.

Civilförsvarsnämndens ledamöter

(för åren 1945—1948).

Ordförande.

*Berglund, H. J., borgarråd, t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 10,30—11,30.

Vice ordförande.

*Ossbahr, C. P., protokollssekreterare.

Övriga ledamöter.

*Henström, U. K. A., folkskollärare.

*Salchow, f. Bahnson, Anna E., fru.

*Selin, B. E., metallarbetare.

Ersättare.¹⁾

*Peterson, J. B. A., kassör.

*Lundmark, B. G., köpman.

*Brundell, A. B., montör.

*Twengström, f. Bruhn, H. M. (Lill), fru.

*Svensson, Knuth G., verktygsarbetare, stadsfullm.

Sekreterare (840 kr.).

Gottliebsson, N. E., extra ekonomidirektör (se sid. 160).

Revisorer.

Gemensamma för polisnämnden m. fl. (se sid. 141).

Som civilförsvarsnämndens verkställande organ fungerar gatukontoret.

Förvaltningschef.

Gatudirektören (se sid. 160).

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter, inberäknat ordföranden och vice ordföranden, vilkas ersättare de i första hand skola vara.